

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Περίοδος Β — Έτος Αον (16ον)

ΑΡΙΘ. 2 (611)

Σάββατον, 22 Δεκεμβρίου 1918.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φάσματα.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ: Στο γύ μου (ποιήμα).

JEAN DE LINIÈRES: Ο Ίδρυτής της σοσιαλ - δημοκρατίας.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ: Προδότη! . . . (Διήγημα).

ΗΔ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ: Άπορία (Ποιήμα).

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα και Πράγματα.

ΑΝΑΓΡΑΦΤΗΣ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»: Κοινή Γνώμη.

Α. ΡΙΕΡΡΕ: Ο Μπολσεβικισμός στη Γερμανία.

ΑΝΘΕΜΙΟΣ: Ήθικα παραγγέλματα.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Παθητική Συμφωνία (Ποιήμα).

JEAN LAHOR: Στην Ανατολή.

ΜΗΤΣΗΣ ΚΗΛΗΜΗΣ: Κριτικά Σημειώματα.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ: Έπιγράμματα.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΒΒΑΝΗΣ: Οί Δικαιοῦχοι.

ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑ ΙΑ. — Χωρίς Γραμματόσημο. Νέα Βιβλία.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Σταθείσα δια του από 24 Ιουνίου 1916 Βασιλικού Διατάγματος.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον έγκεικρημένων Δραχ. 10,000,000

Κεφάλαιον έκδοθέν . . . » 3,000,000

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Τηλεγραφική διεύθυνσις «Πειραιή».

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ενεργεί παντός είδους Τραπεζιτικής έργασίας. ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΙΝ Συναλλαγματικών, Γραμματίων, Φορτωτικών, Ναύλων, Άβα-Τοκομεριδίων κλπ.

ΠΡΟΞΕΟΦΑΕΙ Συναλλαγματικές και Έμπορικά γραμμάτια.

ΧΟΡΗΓΕΙ ΔΑΝΕΙΑ επί ενεργών Έμπορευμάτων, και Χρεωγράφων

ΔΕΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΦΥΛΑΞΙΝ χρεώγραφα και λοιπὰς αξίας, επίσης έμπορεύματα εις τὰς αποθήκας της

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Συναλλάγματα επί του έξωτερικού, Χρυσόν και Χαρτονομ. Ξένων Κρατών.

ΕΚΔΙΔΕΙ ΕΠΙΤΑΓΑΣ Δι' όλας τὰς πόλεις της Νέας και Παλαιάς Έλλάδος.

Πιστωτικὰς έπιστολάς επί του Έξωτερικού και του Έσωτερικού.

ΕΝΕΡΓΕΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ Ταχυδρομικά και Τηλεγραμμικά απλά ή και έναντι φορτωτικών.

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Λαχειοφόρους όμολογίας της Έθνικής Τραπεζής της Έλλάδος, αγοράζει

τοκομερίδια χρεωγράφων.

ΕΚΤΕΛΕΙ έντολάς εν τῷ Χρηματιστηρίῳ εν Άθήναις ως και εν τῷ Έξωτερικῷ.

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ Ταμειυτηρίου, όψεως εις Δραχμάς, όψεως εις Σύνάλλαγμα Έξωτερικού επί τροδεδμια.

ΕΚΔΟΣΙΣ « ΤΥΠΟΥ »

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

[Για την επανέκδοσι του «Νουμά»]

‘Ο «Νουμάς», τοῦ ὁποῦ ἡ ἔκδοσις διεκόπη πρὸ δύο ἐτῶν, ξαναβγαίνει με νέαν ὀμίην, με νέαν δύναμιν καὶ με νέον πρόγραμμα, ἐδρύτερον ἐκείνου, τὸ ἴδιον ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἠκολούθησε ποιῶς. Θὰ διενδύεται ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴν καὶ ἐκδότην του κ. Δ. Π. Ταγκόπουλον, ἡ δὲ τακτικὴ ἔκδοσις του εἶνε ἀπὸ τοῦδε ἐξηραλισμένη. Οἱ φίλοι τῶν γραμμάτων με χαρὰν θὰ ἀκούσουν τὴν εἶδησιν ταύτην.

(Πατρὶς)

‘Ο «Νουμάς», ὁ ὁποῖος ἐπὶ δλόκληρον δεκαπενταετίαν ἐκδιδόμενος ἐσημείωσεν ἐποχὴν εἰς τὰ νεοελληνικὰ γράμματα ξαναβγαίνει, ἐξασφαλίσας τελείως τὴν τακτικὴν του ἔκδοσιν. Ἡ πρώτη περίοδος τοῦ «Νουμά» ἔληξε, ἐπιστεφθέντος τοῦ ἀγῶνος του διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους. Κατὰ τὴν νῦν ἀρχομένην δευτέραν του περίοδον, λαμβάνον τὴν γλώσσαν ὡς ὄργανον καὶ ὄχι ὡς σκοπὸν πλέον, θὰ ἐργασθῆ ἐπὶ ἐδρύτερον προγράμματος, ἴσων φιλολογικῶν, ὄσων καὶ πολιτικοκοινωνικῶν, ὁ δὲ διενδυνῆς του κ. Δ. Π. Ταγκόπουλος φιλοδοξεῖ νὰ καταστήσῃ τὸν «Νουμά» ἀγαπητὸν σύντροφον κάθε διανοουμένου Ἑλλήνος.

(Πολιτεία)

‘Υστερα ἀπὸ ἀπειτὴ σχεδὸν διακοπὴν ἐπανέλαβε τὴν ἔκδοσιν του ὁ «Νουμάς», τὸ μοναδικὸν Ἑλληνικὸν φιλολογικὸν περιοδικόν...

(Ἔστια)

Μία φιλολογικὴ εἶδησις, ἡ ὁποία θὰ ἐνδουσιάζῃ ὅλον τὸν κόσμον τῶν λογίων καὶ τῶν οκεπιόμενων. Ὁ «Νουμάς» ἐκδίδεται καὶ πάλιν. Ἔχει εἰσχωρήσει ἴσων πολὺ εἰς τὴν σύγχρονον φιλολογίαν μας, ὥστε ἡ ἐκ νέου ἔκδοσις του νὰ θεωρῆται ὡς πολλῆς σημασίας φιλολογικὸν γεγονός καὶ νὰ χαιρετισθῆ θριαμβευτικῶς ἀπὸ ὄλους τοὺς αἰσθανθέντας ἴσων ἰσχυρῶς τὴν ἐπ’ ἀρκετὸν διάστημα ἀπουσίαν του. Ὁ «Νουμάς» ἐπανεκδίδεται. Τοῦτο εἶνε ἀρκετὸν διὰ νὰ συγκινήσῃ ὄλους τοὺς ἀποδίδοντας σημασίαν τινὰ εἰς τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν. Ἐδνυχῶς δι τὰ ὄλικὰ μέσα ἔχον ἐξασφαλισθῆ ἀπολύτως, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ γόβος νέας διακοπῆς του. Τὴν διεύθυνσιν ἐννοεῖται ὅτι θὰ τὴν ἔχῃ ὁ κ. Δ. Ταγκόπουλος, βοηθούμενος ἀπὸ ἐκλεκτοὺς συνεργάτας.

(Πρόδοσις)

‘Ο «Νουμάς» δὲν θὰ εἶνε μόνον φιλολογικὸς, ἀλλὰ καὶ θὰ πολιτικολογῆ, ὅπως στὶς καλὰς μέρες του. Ὁ κ. Ταγκόπουλος θ’ ἀρχίσῃ τὴ νέα περίοδον τοῦ περιοδικοῦ του με ἐξαιρετικὸν κέφι. Εἰς τοὺς συνεργάτας του προστίθενται καὶ οἱ μετριοπαθεῖς μαθηταροὶ Ζ. Παπαντωνίου, Νιρβάνας καὶ Βουτιερδῆς.

(Φρονεῶς)

‘Υστερα ἀπὸ δέκα ἐννέα μῆνας διακοπὴ ξαναεκδόθηκεν ὁ «Νουμάς» με τὴν ἴδια διεύθυνσιν τοῦ κ. Δ. Ταγκόπουλου καὶ με ἀρχινοτάκη τὸν κ. Βουτιερδῆ. Ὅπως μάθαμε τὸ «Νουμά» ἀνέλαβε τὴν

κάποια ἐταιρία με κεφάλαια καὶ θὰ ἐκδίδεται τακτικὰ κάθε Σάββατο ὡς φιλολογικοκοινωνιολογικοπολιτικὴ ἐπιθεώρησις, με δεκαεξ ὀελίδες καὶ ἐγθνήν, σχετικὰ με τὴ σημερινὴ κατάστασι, τιμὴ τῶν 25 λεπτῶν. Ἡ πρώτη περίοδος τοῦ «Νουμά» πρόσφερε ἀληθινὰς ὑπηρεσίας στὰ Ἑλληνικὰ γράμματα γιατί γκρέμισε τὸ λογιαταιοῦ καὶ συντέλεσε πολὺ στὴν ἐλικράτησιν τῆς δημοτικῆς γλώσσης, στὴ λογοτεχνία. Ἡ πρώτη αὐτὴ περίοδος τοῦ «Νουμά» ἦτο κενεὶως ἰδεολογικὴ καὶ σκοπὸν εἶχε περισσότερον τὴ γλώσσα παρὰ τὴ λογοτεχνία... Τέλος πάντων ἡ πρώτη περίοδος τοῦ «Νουμά» ἔληξε, ἀφ’ οὗ ἐξεπλήρωσε τὸν προσρισμὸν της καὶ δὲ θὰ ὑπῆρχεν ἴσως ἀνάγκη νὰ ἐξακολονθήσῃ αὐτὴ περισσότερον. Τώρα ἀρχίζει ἡ δευτέρα περίοδος τοῦ «Νουμά». Ὅπως ἡ πρώτη ἦταν καθαρῶς γλωσσολογικὴ, ἔτσι αὐτὴ θὰ εἶνε καὶ πρίπει νὰ εἶνε καθαρῶς λογοτεχνικὴ κτλ...

(Νέον Πνεῦμα)

Με παρόμοια ἐνδουσιαστικὰ ἢ θερμὰ λόγια ἐχαιρέτισαν τὸ καινούργιον φαινέρωμα τοῦ «Νουμά» καὶ οἱ ἐφημερίδες «Νέα Ἑλλάς», «Ἐλεύθερος τύπος», «Βαλκανικὸς Ταχυδρόμος», «Φιλελεύθερος». Τὶς εἰχαριστοῦμε παραπολὺ ὄλες γιὰ τὰ καλὰ τοὺς λόγια.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

ΟΙ ΓΥΡΙΣΜΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

τοῦ ΕΩΜΟΥ ΦΙΛΛΥΡΑ

Πωλοῦνται εἰς ὄλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Δραχ. 3.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

(Προσωρινῶς ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Ἐταιρείας
Θαλασσίων Ἐπιχειρήσεων)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ : ΔΡ. 10.000.000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου : Δ. ΜΙΧΑΛΟΣ
Διευθύνων Σύμβουλος : ΑΝΤ. ΠΑΛΗΟΣ
Διευθυντής : ΗΛ. ΣΚΗΝΙΤΗΣ

Ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ἐνεργεῖ πάσης φύσεος ναυτιλιακὰς, τραπεζικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐργασίας ἦτοι :

Δάνεια ἐπὶ σκαφῶν καὶ λοιπῶν πλωτῶν σωματίων, ναυλίων σεις πλοίων κτλ. Ἀγορὰν καὶ πώλησιν συν)τος ἔκδοσιν ἐταιρειῶν καὶ πιστωτικῶν ἐντολῶν ἐπὶ τῶν κρυωτέρων πόλεων τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ. Δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων. Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων. Δάνεια ἐπὶ ἐμπορευμάτων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχυρογράφων Γενικῶν Ὑποθηκῶν. Προκαταβολὰς ἐπὶ φοροτοκῶν κτλ.

Ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ δέχεται καταθέσεις εἰς πρώτην ζήτησιν ἐπὶ τόκῳ 7%ο, ὡς καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ ὡς ἔξης :

Μετὰ ἕξ μῆνας 8 1/2%ο

Μετὰ ἓν ἔτος 4 ο%ο

Μετὰ δύο ἔτη 4 1/2 ο%ο

Ἐπίσης ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ἵνα τονώσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποταμειώσεως παρὰ τῷ ναυτικῷ κόσμῳ καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς ἐργάταις τῆς θαλάσσης, δέχεται καταθέσεις ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ μέχρι 5.000 δρ. πληρώνουσα τόκον 4 1/2 ο%ο ἑτησίως.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α^οΝ (16^οΝ)

Ἀθήναι, Σάββατον 22 Δεκεμβρίου 1918

ΑΡΙΘ. 2 (611)

ΦΑΣΜΑΤΑ

Μιά μερίδα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου καὶ μιὰ μερίδα ἀνοητέρων ἢ κατωτέρων κυβερνητικῶν ὀργάνων—δὲν ξέρουμε -- βάλθηκε σώνει καὶ καλὰ νὰ δημιουργήσῃ Μπολσεβικισμό καὶ στὴν Ἑλλάδα. Καὶ τριτοκοινωνικώτατα ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ ἀνυπάρχοντος αὐτοῦ ἐχθροῦ καὶ νύχτα μέρα κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ διαβεβαιώνει πὼς ὁ Μπολσεβικισμὸς εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατο νὰ φτάσῃ κ' ἕως ἐδῶ, στὴν ἡλιόλουστη κ' εὐδαίμονα χώραν ὅπου ἀνθεὶ ἢ πορτοκαλέα καὶ ὅπου ὁ λαὸς πληρῶνει ἀγογγύστως μιὰ κ' εἴκοσι τὸ πιτουρόψωμο κ' ἑπτὰ καὶ εἴκοσι τὴν ὀκτὼ τὸν μπακιλλάρο. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὅλου αὐτοῦ τοῦ χιμαιρικοῦ φόβου εἶναι νὰ καταδιώκωνται ἀγρίως οἱ σοσιαλιστικὲς κ' ἐργατικὲς ὀργανώσεις, ὅσο καὶ ἀνδιαμαρτύρηται μὲ τὸ τίμιο καὶ εὐλαβικὸν «Ἀνακοινωθέν» τῆς ἢ «Γενικῆς συνομοσπονδίας τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος» πὼς «δὲν ἀγωνίζονται ἢ μόνον διὰ τὸ ψωμὶ των καὶ τὰ συμφέροντα τῆς τάξεώς των καὶ οὐδέποτε θὰ γίνων ὄργανα οἰασθήποτε πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως».

Νά, ἀκριβῶς, οἱ ἐργάτες μὲ τὸ «ἀνακοινωθέν» τους, δείχνουν πὺ εἶναι καὶ πὺ εἶναι ὁ κίνδυνος: Ἡ πολιτικὴ, δηλ. ἡ κομματικὴ ἐκμεταλλεύση τοῦ ἀγῶνα τους. Κι αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξῃ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ ἡ κυβέρνησις μὲ τὰ ὄργανά της, ὄργανα ὅμως τίμια καὶ νηφάλια καὶ ἀπαλλαγμένα ἀπὸ κάθε μπαζιμπούζουκισμό. Νὰ προσέξῃ μήπως κανεὶς ἐπιτήδειος χῶθεϊ μέσα στὶς τέτοιες ὀργανώσεις καὶ τὶς ἐκμεταλλευθῇ κομματικά.

Ὅσο γιὰ τὸν μπολσεβικισμό, τὴ διαβεβαιώνουμε πὼς γιὰ τὴν ὄρα τουλάχιστο δὲν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος νὰ κτερεῖ καὶ στὴν εὐδαίμονα χώρα μας. Ἐδῶ ἀκόμα δουλεύουμε ὅλοι μας, λίγο πολὺ, στὰ προσωπικά τὰ κόμματα. Εἴμαστε δηλ. ἀκόμη κομματικοὶ ραγιαδες. Μόνο οἱ ὀργανωμένοι ἐργάτες καὶ οἱ σοσιαλιστὲς ἀποτινάξαν τὸ ραγιαδισμό ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους, μὰ δυστυχῶς δὲν ἀποτελοῦν αὐτοὶ τὴν πλειονοψηφία. Ποιοὶ λοιπὸν θὰ φέρουν τὸν μπολσεβικισμό; Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι; Καλέ, δεφά-

ριέστε! Αὐτοὶ εἶναι τόσο φιλήσυχοι ἄνθρωποι πὺ σώνει μοναχὰ ν' ἀλλάξῃ ἡ κυβέρνησις καὶ ἀμέσως θὰν τὰ βροῦνε ὅλα καλὰ καὶ ἀγία.

Ἄρα ἡ κυβέρνησις ἀντὶ νὰ ταραζέται ἀπὸ φάσματα μπολσεβικισμοῦ καὶ νὰ καταδιώκῃ ἀδίκως τοὺς σοσιαλιστὲς καὶ τοὺς ἐργάτες, ἄς ἀσχοληθῇ μὲ σοβαρώτερα ζητήματα καὶ ἄς φροντίσῃ πρῶτα πρῶτα νὰ φτηνήσῃ τὸ ψωμὶ καὶ νὰ χτυπήσῃ κατακέφαλα καὶ ἀποτελεσματικὰ τὴν ἀισχροκέρδεια. Γιατὶ τότε μοναχὰ θὰ ξυπνήσῃ ὁ Ρωμὸς καὶ θὰ ζητήσῃ ἀλλαγὴ κοινωνικοῦ καθεστώτος καὶ μπολσεβικισμούς, ὅταν δὲ θὰ μπορῇ πῶ νὰγοράξῃ τὸ ἀρτοποιημένο πίτουρο γιὰ παντεσπάνι καὶ νὰ πληρῶνει τὸ λάδι πέντε δραχμῆς.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΣΤΟ ΓΙΟ ΜΟΥ

ὦ! γιέ μου ἐσύ, μοναχογιέ, πὺ ἴσαμε χτὲς ἀκόμα μου ἐξέσταινες τὰ γόνατα μὲ τὸ μικρὸ σου σῶμα,

τώρα μου ἀνοίγεις τὰ φτερά καὶ φεύγεις μακριὰ μου καὶ ἀφήνεις τὸ σπητάκι μας, καὶ ἀφήνεις τὰ φιλιὰ μου.

Τὶ γλήγορα μεγάλωσες! καὶ πὺ νὰ τὸ πιστέψω πὺ ἦρθε κιόλας ὁ καιρὸς γιὰ νὰ σὲ ξενητέψω,

Ἐσέ, πὺ λίγο νὰ στραφῇ στὰ πίσω ὁ λογισμὸς μου σὲ βλέπω νὰ γοργοπερνῆς ἀδιάκοπα ἀπ' ἐμπρὸς μου

μὲ τὸ ἀναμμένο ἀπ' τὸ τρεχίό, γλυκὸ σου προσωπάκι καὶ τὸ κοντοῦλι, ναυτικὸ, λινοφορεμάτακι!

Καὶ τὸρ' ἀκόμα ψάχνοντας μὲ δακρυσιμένα μάτια τῆς παιδικῆς ζωούλας σου ξεθάβο τὰ κομμάτια.

Καὶ βρίζω βόλους μὲ χαρτὶνὶ μαζὺ καὶ μὲ βιβλία καὶ βρίζω ἀπὸ τὸ χέρι σου ζωγραφισμένα πλοῖα,

τὰ πλοῖα πὺ ἐλαχάριζες μακριὰ γιὰ νὰ σὲ φέρουν, στὶς χώρες πὺ εἶναι ὄνειρο, στὶς χώρες πὺ μαγεύουν

κάθε παιδιοῦ τὴ νέα καρδιά, πὺ ὅλο ποθεῖ καὶ θέλει νὰ ἰδῇ, νὰ γγίξῃ, νὰ γευθῇ, τῆς γῆς ὅλο τὸ μέλι!

Τὴν ἀγία θύρα τῆς ζωῆς τρεμάμενη σου ἀνοίγω καὶ κρῖβο τὴ λαχτάρα μου, καὶ τὸν καιρὸ μου πνίγω.

Μὰ εἶνε μεγάλος μου ὁ καιρὸς, κ' εἶνε πικρὴ ἡ ψυχὴ μου. ὦ! διάφανο ἀγριολούλουδο βγαλμένο ἀπ' τὴν πνοή μου,

μονάχα ἐσύ, φωτίζοντας βαθειὰ τὴ σκοτεινιά μου τὸ νεκρωμένο ἐξύπναγες παλμὸ μὲς τὴν καρδιά μου!

Τώρα, σὲ χάνω. Ἀμίλητη, ἀδάκρυτη, καὶ μόνη, βλέπω τὴ νύχτα νὰρχεται βάραια, καὶ νὰ μὲ ζώνει....

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛ-ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ἡ Ἑλένη ἐξετάζει κρυφὰ τοὺς φίλους της, τὴ γιὰ τὴ ἀπό τὴ μητέρα της, πού τὴ λατρεύει καὶ πού ζῆ κοντὰ της στὸ Βερολίνο. Ὁ μεγάλος διηγετήτης, πού ἐγεννοῦσε τὸ φόβο καὶ πού τὸν ἐμισοῦσαν ὅλα τ' ἀρρογορημένα πνεύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῆς ἐξωγορήθηκε μὲ λόγια μίσους καὶ κατηγορίας, ὅπου ἡ περιέργεια τῆς Ἑλένης βροῖζει καινούργια θροφή. Δὲν παύει, ἀν δὲν τὸν ἰδῆ... Καλόβολοι φίλοι στέργουν ἐπὶ τέλους καὶ τοὺς συναντήσουν στὸ σπίτι τους, ἕνα βράδυ. Νὰ τους στὸ ἴδιο σαλόνι καὶ δὲν γνωρίζονται. Μιὰ λέξη, μιὰ ἀντιλογία, πού πεταίει αὐτὴ στὴ συνομιλία, φέρνει τὸν ἕνα ἀντίφρον στὸν ἄλλο. Κερανόσ! Ἀπὸ τὴν πρώτη βραδιά τῆς μιλάει μὲ τὸ σὺ, τὴ σέρνει στὴν ἀγκαλιά του — καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη αὐτὴ βραδιά ὁ ἕνας δίνει ὑπόσχεση στὸν ἄλλο. «Ἀετέ μου» τοῦ λέει. Γιὰ κείνον αὐτὴ εἶναι τὸ «ὀρηκτικὸ ἄτι» του! Ἡ Ἑλένη ἦταν δεκοχτὸ χρονῶν καὶ ὁ Λασσάλ τριάντα ἔξη...

Πέρασαν πολλοὶ μῆνες χωρὶς νὰ ξαναϊδωθοῦν καὶ τὸ διῆλεμμα αὐτὸ μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ τοὺς μελετήσουμε ἀπὸ πῶς κοντὰ. Ἀξίζον τὸν κόπο γιὰ τέτοια μελέτη αὐτοί, πού ἡ περιπέτειά τους ἔγινε τὸ θέμα τοῦ πολὺ γνωστοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ἀγγλου ποιητῆ Γεωργ. Μέρντιθ: «Τραγικοὶ κωμῶδο!»

Ὁ Λασσάλ δὲν ἦταν ὑπαρξὴ ὀλοσδιόλου κοινή. Ἰσραηλίτης τῆ θρησκείας, ἀπὸ μέτρια οἰκογένεια, παιδί τοῦ λαοῦ, ὕστερα ἀπὸ σταθερὸς σπουδὲς ἐρρίχτηκε μὲ τὰ μούτρα στὴν πολιτικὴ. Ἀφίνομε κατὰ μέρος τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του, πού αὐτοπροσωπικότητα ἔγινε. Μερικὰ σημεῖα κάπως ξεχωριστὰ θὰ μᾶς εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ ἐξηγήσουμε τὸν σύνδεσμό του μὲ τὴν Ἑλένη ντὲ Ντέννιγγες καὶ τὸ δρόμο, πού ἐλήφθη ἀμέσως ὁ σύνδεσμος αὐτός. Ὅπως ἡ Ἑλένη ἦταν καὶ αὐτὸς ὠραῖος, ὅπως ἐκείνη γοητευτικός, ζωερὸς καὶ πρωτότυπος, καὶ τρομερὸς στὰ πάθη του. Ἦθελε πολὺ νὰ τοῦ λέν «ὅτι ἦταν ὠραῖος.» Ἐκανε σὰν παιδί. «Νὰ ἔχω ἔξυπνάδα,» ἐφώνησε μιὰ μέρα μπροστὰ στὴν ἀγαπημένη του, «δὲν εἶναι τίποτε. Μὰ νὰ εἶμαι ὁ ὠραιότερος ἄντρας! Ἐξυπνάδα, δὲν ἔχω; Θὰ τοὺς κάμω νὰ τὸ ἰδοῦν· μὰ θὰ ἤθελα ἡ φήμη τῆς ὀμορφιάς μου νὰ σώζεται πάντα μέσα στοὺς αἰῶνες...»

Ὁ Λασσάλ ἐνοιαζόταν πολὺ καὶ γιὰ τὴν κομψότητά του· ὁ φλογερὸς αὐτὸς σοσιαλιστής, πού δὲν τὸν ἐτρόμαζεν ἡ φυλακὴ—ὅπου ἐπήγαινε ὅπως πᾶμε στὸ καφενεῖον—ἐφερνόταν καθὼς ἕνας νταντῆς. Εἶχεν ἄλλως τε κάποιον δόση ἀλαζονίας, μὰ πού ἐσυνδύαζονταν μὲ μιὰ βαθειὰ ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτὸ του, ὥστε νὰ μὴ μπορῆ νὰ τὸν κατηγορήσῃ κανεὶς γι' αὐτὴ. Εἶχεν ὅλες τὶς τόλμες, ὅλες τὶς ἀσθένειες: «Μεγάλος τολμητής, μεγάλος κομψοφύλακός!» ἔλεγαν οἱ ἐχθροὶ του. Ἐκείνος ἐπήγαινε πάντα μὲ τὴν πίστη του στὸ ἀστέρι του, ὅπως κάθε δυνατὴ φύση. Καὶ πῶς ἤξερε νὰ γίνετα ἀγαπητὸς καὶ γοητευτικός! Τὸν ἐλάτρευαν ὅταν δὲν τὸν ἐμισοῦσαν καθόλου. Ὁ Οὐμπολντ, ὁ Αὐγ. Μπέξ, ὁ Φρεδερ. ντὲ Σαβινύ, ὁ Φαρνάγκεν, ὁ Ἐνσερ, ὁ τραπεζίτης Ἀλέξ. ντὲ Μέντελσον, πού ἀγόρασε μιὰ μέρα τὸ σπίτι του γιὰ νὰ μὴ τοῦ τὸ βγάλουν στὸν πλειστηριασμό, καὶ ὁ Ἄινε, πού τὸν ἔλεγε «λέοντὰ

μου» καὶ πού τὸν παρουσίαζε στὸν ποιητὴ Ἐρβινγὸν ἕνα νέο Μιραμπώ, ὅλοι αὐτοὶ οἱ φίλοι του θὰ ἔπεφταν γιὰ χατῆρι τοῦ στη φροιά. Τὰ πλήθη ἐνθουσιάζονταν μὲ τὸ θερμὸ καὶ παλλόμενο λόγο του καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοί του δὲν ἐπροσπαθοῦσαν νὰ κρύψουν τὴ συμπάθειά τους. Ὁ Βίσαρκ, σὲ μιὰ ἰστορικὴ μονομαχία του μὲ τὸ Βέβελ, στὴ συνεδρίαση τοῦ Ράιχσταγ τῆς 17 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1878 ἔλεγε γι' αὐτόν: «Ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶς ἐξυπνοὺς καὶ τοὺς πῶς χαριτωμένους ἀνθρώπους πού ἐγνώρισα.»

Καὶ στὸν ἔρωτα, πῶς ἐφέρονταν; Προῖμα καὶ αὐτὸς ὅπως ἡ Ἑλένη ντὲ Ντέννιγγες ἐρωτεύθηκε δώδεκα χρονῶν μιὰ ὀμορφὴ μικρούλα καὶ ἐπροκάλεσε πολὺ σοβαρὰ τὸν ἀντίπαλό του, εἰτηχῶς πού βρέθηκεν ἐκεῖ ὁ μυθιστοριογράφος Μάξ Ριγκ γιὰ νὰ τοὺς χωρίσῃ. Σὲ ἡλικία δέκα πέντε χρονῶν ἔδινε γιὰ τὸν ἔρωτα—θέμα πού ἐφαίνονταν νὰ τοῦ εἶναι γνώριμο—σὲ ὄριμους ἄντρας συμβουλὲς πῶς νὰ πετύχουν. Ἀλλοίμονον ὅμως! Καθὼς καὶ τὸ Στάνταλ, αὐτὴ ἡ σοφία του δὲν τὸν ὠφέλησε καθόλου, ἐπειδὴ μὲ τὶς γυναῖκες ἦταν πάντα ἀτυχῶς. Τὶς ἔπαιρνε πάντα στὰ σοβαρὰ! Κ' ὕστερα περιφρονοῦσεν «ὅλες αὐτὲς τὶς μικρὲς πεταλοῦδες, πού δὲ γυρεύουν παρὰ νὰ καίνε τὰ φτερά τους. Θέλω νὰ κυριέψω φρούρια, μοῦ χρειάζεται λιονταρίσιο κυνῆγι!»

Ἡ Ἑλένη ντὲ Ντέννιγγες, μᾶς λέει ὁ Μπραντὲς, ἦταν καμωμένη γιὰ νὰ τοῦ ἀρέσῃ, μὲ τὴ χτυπητὴ ὀμορφιά της, μὲ τὸ φωτιστόφρανο τῶν χροιαφένιων μαλλιών της. Ἦταν ἡ πῶς τραελλὴ ἀμαζόνα καὶ εἶνε ζωὴ σὲ κάθε διασκέδαση. Μαστόρισσα στὴν τέχνη τῆς τουαλέτας, γράφει ὁ Βύρτζμπαχ, ἔξυπνη καὶ λίγο ἀλλόκοτη, πρόθυμη γιὰ περιπέτειες, εἶχε τὸ βαθμὸ αὐτὸ τῆς φιλαρέσκειας, πού τραβᾶει χωρὶς νὰ δυσαρρῆσθῃ. Ἀλλὰ ἐκλειούσε μέσα της γιὰ ὅ,τι ἦταν τέχνη καὶ ὀμορφιά, γιὰ τοὺς ἄντρας πού εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴ μετριότητα, γιὰ τοὺς τολμηροὺς ἀνθρώπους, τὸ σπέρμα ἐνθουσιασμοῦ πάντα ἐτοιμοὺ νὰ ξεσπάσῃ.

Ὅταν πρωτοσυναπαντήθησε μὲ τὸ Λασσάλ εἶχε γιὰ ἱππότη της ἕνα Ρουμᾶνο, τὸ Γιάγκο Ρακοβίτσα, νέον ὀμορφο καὶ ζωηρὸ. Τὸν ἔλεγε Βάγκο της, καὶ ἐκείνος ἀγαπῶντάς τη μὲ πάθος, προσκολλημένος στὸ ἄρμα της, ὑπάκουος ἔκανε κάθε θέλησή της, ἀκόμη καὶ τὴν πῶς σκληρῆ, φτάνει νὰ τὸν ἀφίεν ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ν' ἀλαφροφιλήσῃ τὴν ἄκρη τῶν μικρῶν δάχτυλων της. Χωρὶς πολυλογίες, τὴν ἐπομένη τῆς περιόφημης βραδιάς πού εἶδε τὸ Λασσάλ, ἡ Ἑλένη ἐφώνησε στὸ Γιάγκο της: «Χτὲς συναπάντησα ἕναν ἀνθρώπο, πού θὰ τὸν ἀκολουθοῦσα ὡς τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, ἀν μ' ἤθελε δική του, καὶ δὲ θάπαιρνα μῆτ' ἐσένα, μῆτε κανένα!» Ἀπὸ ἐραστής, ὁ δυστυχισμένος ἔγινεν ἐμπιστος: ἦταν σκληρὸ αὐτό.

Μὰ ὁ Λασσάλ; Γιὰ πολὺ καιρὸ ἡ Ἑλένη δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸν ξαναδῆ· ἐμπόδια κάθε λογῆς καὶ ἡ οἰκογένεια πού ἀνησχοῦσε καὶ ἔβαζε προσκόματα! Σὲ μιὰ ἐσπερίδα ξανασυναπαντήθηκαν ἐπὶ τέλους! «Τὶ θὰ κανες, τῆς εἶπεν ἀπότομα, ἀν ἦσουν γυναῖκά μου καὶ μ' ἔβλεπες ν' ἀνεβαίνω στὴν καρμανιόλα;» Σχεδὸν χωρὶς νὰ διστάσῃ, μ' ὅσο καὶ ἂν ἦταν παράξενη παρόμοια ἐρώτηση μέσα σὲ μιὰ σάλα χοροῦ, ἀποκρίθηκε, γράφει ἡ ἴδια. «Θὰ περίμενα ὡς πού νὰ κόψουν τὸν περήφανο αὐτὸ κεφάλι γιὰ νὰ μποροῦν τὰ μάτια τοῦ ἀετοῦ μου νὰ πέφτουν ἴσασε τὴν τελευταία στιγμή ἐπάνω σ' ἕνα ἀγαπημένον ἀντικείμενον, καὶ ὕστερα θάπαιρνα δηλητήριο...»

Τὴ βραδιάν αὐτὴ ὁ Γιάγκο καὶ ὁ Λασσάλ βρέθη-

καν για πρώτη φορά ὁ ἕνας ἀντίκρου στὸν ἄλλο. Ἐκοιτάχτηκαν περήφανοι ἀπὸ πάνω ὡς κάτω.

Ἡ θέση αὐτῆ τῶν δύο ἐρωτημένων δὲν ἠμποροῦσε νὰ τραβήξῃ σὲ μᾶκρος χωρὶς νὰ μεσολαβῆσῃ μιὰ ἀπόφαση γιὰ τὸ μέλλον τοῦ ἐρωτά τους. «Θὰ γίνῃς γυναϊκά μου, εἶπεν ὁ Λασσάλ' πάω νὰ βρῶ τὸν πατέρα σου, τὴ μητέρα σου. Θὰ τοὺς καταφέρω, θὰ πάρω τὴ συγκατάθεσίν τους. — Μὴ προσπαθήσῃς, θάξῃς τὸν καιρὸ σου! Τότε θὰ σὲ κλέψω. — Ω! ὄχι. Ἄς πάρουμε τὸν ἴσιο δρόμο!»

Ὁ κοινὸς φίλος τοῦ Χόλθοφ, ποὺ στὸ σπίτι του εἶχαν μιὰ τελευταία συνέντευξη, ἔκαμε κάποια ἀπόπειρα κοντὰ στὴ γιαγιά ποὺ ἔγραψε στὸν κ. Ντένιγγες. Τοῦτος ἀποκρίθηκε : «Ποτέ!»

Στὸ ἀναμεταξὺ ἢ γιαγιά ἔπεσεν ἄρρωστη. Ἡ Ἑλένη ἄφισε μαζί της τὸ Βερολίνο. Σὲ λίγο ἢ κακομοῖρα ἢ γυναῖκα πέθανε, ἀφοῦ ὤρκισε τὸ Γιάγκο ν' ἀγορεύῃ γιὰ τὴν ἐγγονή της καὶ νὰ κἀνῃ ὅ,τι μπορεῖ γιὰ τὴν εὐτυχία της. Ἡ Ἑλένη ἔχασε τὸν καλλίτερό της σύμμαχο, τὸ μόνο πρόσωπο ἀπὸ τὴν οἰκογένειά της, ποὺ τὴν ἀγάπησε, καθὼς λέει. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ ζῆ στὴ Γενεύη, κοντὰ στοὺς γονιοὺς της.

Ὁ Λασσάλ' ὅμως ἐφαίνονταν ὅτι εἶχε ἀφίσει πιά τὰ ἐρωτικά του σχέδια. Οἱ πρώτες προσπάθειές του γιὰ νὰ κατακτῆσῃ τὴ «λεία του» δὲν ἐπρομηνοῦσαν τίποτε τὸ καλὸ· τὸ ἐκαταλάβαινε ἴσως καὶ θὰ ἦταν καλλίτερο γι' αὐτόνε νὰ μὴ μπλέξῃ μὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ μποροῦσε νὰ τοῦ φέρῃ πολλὰ ἐμπόδια τώρα ποὺ ἦταν ἀρχηγὸς τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος.

Ἡ Ἑλένη ἄρρωστη, ἀναιμικὴ ἐπῆγε νὰ μείνῃ κοντὰ στὴ Βέρνη, στὸ Βάμπερν σὲ κάποιες Ἀγγλίδες κυρίες φιλενάδες της, γιὰ νὰ ξαναῦσῃ τὴν ὑγεία της στὸν καθαρὸ κ' ὑγιεινὸν ἀέρα τῶν βουνῶν. Μιὰ μέρα θυμάται ἄξαφνα, ὅτι ἔκρουσε κάποτε τὸ Λασσάλ' νὰ λὲι πὼς θὰ πῆγαινε νὰ μείνῃ στὸ Ρίτζι. Κάνει μὴν ἐκδρομὴ ἴσαμ' ἐκεῖ καὶ συναντᾶται τὸ Λασσάλ'.

«Ὅτι ἔγραφα στὸν πατέρα σας» τῆς λέει ὁ Λασσάλ', σασιτισμένος ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή της. «Σὲ ζητῶ γιὰ γυναϊκά μου.» Μὰ φαίνεται, πὼς δὲν ἔκαμε τίποτε ἀπ' αὐτὰ· τὰ εἶπε μόνο σὰν ἕνας περιποιητικὸς ἄνθρωπος, ποὺ τὸν συνάντησεν ἄξαφνα ἢ ἐρωμένη του. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι, ξεκαμωμένος ἀπὸ τὴ δουλειά του, ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες του, ἀπὸ τὸ γέλασμα τῶν ἐλπίδων του, εἶχε πάει στὸ Ρίτζι γιὰ νὰ ζητήσῃ ἐκεῖ στὰ βουνὰ τὴν ἀπόλυτη ἡσυχία, τὴ λησμονιά. Στὴ φυσικὴ του κούραση ἐπρόσθετεν ἀκόμη κάποια ἀποθάρσυνση τῆς ζωῆς του.

«Πεθαίνω ἀπὸ κούραση ἔγραφε σ' ἕνα φίλο του. Κάποιο σύννεφο ἀπλώνεται ἐπάνω στὴ ζωὴ μου.» Ἡ παρουσία μολαταῦτα τῆς Ἑλένης ἀνάβει γλήγορα μέσα του τὴ φλόγα τοῦ πάθους. Πηγαίνει κάθε μέρα νὰ βλέπῃ στὸ σπίτι τῶν φιλενάδων της, στὴ Βέρνη, ὅπου ἐκεῖνη εἶχε ξαναγορίσι, πηγαίνει ἀνόμα καὶ τὴ νύκτα, δρασκελώντας τὸ παράθυρο. Διαλαοῦν τὸν ἀρραβωνιά τους... «Ω! τί θαυμάσιες ὥρες ποὺ ἔζησαν τότε! Ἡ διήγησή μας παρουσιάζει ἕνα Λασσάλ' στὰ ἰδιαιτέρὰ του, τὸν «ἐρωτημένο λέοντα» παίζοντας μ' ἕνα κοριτσάκι «ὅπως μ' ἕνα μεγάλο σπιτικὸ σκυλί,» λέει ἢ Ἑλένη. «Κοιμήσου, ἔλα, κοιμήσου στὰ πόδια μου!...» κ' ἐκεῖνος μὲ χαρὰ ὑπάκουε σ' ὅ,τι ἤθελε «τὸ παιδί.» Τὴν ἔλεγεν ἀκόμη Μπρονχίλδη του· αὐτὸς ἦταν ὁ Σίγκφροϋδ.

(Ἔχει συνέχεια)

JEAN DE LINIÈRES

Μετάφραση Η.

ΠΡΟΔΟΤΗΙ...

Χτύπησε χάμω τὰ πόδια του γιὰ νὰ ζεσταθῇ. Τὸ χιόνι εἶχε παρόσει κ' ἡ παγωνιά περνοῦσε εἰς βαρεῖες ἀρθύλες του μὲ τὰ χοντὰ καρδιά κ' ἔφτανε στὸ κρέας του ποὺ τὴν ἔρουθοσε ἀδιάκοπα. Ἀισθανόταν τὴν ἀνάγκη νὰ κουνηθῇ, νὰ περπατήσῃ, νὰ τρέξῃ γιὰ νὰ ζεσταθῇ μὰ εἶτανε ἐποχρωμένος νὰ μείνῃ ἀκούνητος. Ἡ διαταγὴ ποὺ τοῦ δώσανε ἄμα τὸν βάλανε σκοπὸ, εἶτανε νὰ μὴν κουνηθῇ ἀπὸ τὴ θέση του· ἀκούνητος, καρχωμένος, καὶ νὰ παρῶνῃ καὶ νὰ περῶνε ἕνατιγίλις ἀδιάκοπα ἀπὸ τὸ κομὶ του κ' ἄς εἶτανε πλιγμένος μέσα στὴ χοντῆ μάπα του μὲ τὴ μυτερὴ κοκκοῖα. Τὸ κρὺ εὐφραίνει τὸν τρόπο νὰ τριπῶσῃ ἀπὸ τὴ μύτη του, ἀπὸ ταυτιά του, ἀπὸ τὸ στόμα του κ' ἄς ἔσφιγγε ὅσο μποροῦσε τὰ χεῖλια του γιὰ νὰ τοῦ κλεισθῇ τὴν πόρτα ἀφῆρηστας τὴ θεομὴ ἀνάσσα του νὰ βγαίῃ ἀπὸ τὰ ρουθούνια του.

Ἀντίκρου ὁ ἄλλος σκοπὸς σιεκότανε κ' αὐτὸς ἀκούνητος, σὰν ἀγαῖμα, λὲς καὶ δὲν εἶχε ζωὴ μέσα του. Θὰ εἶχε κ' αὐτὸς τὴν ἴδια διαταγὴ. Δὲν τοὺς χωρίζανε παρὰ λίγα μέτρα κ' ὁ ἕνας μποροῦσε νὰ βλέπῃ τὸν ἄλλο μέσα στὰ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ πεγετε πάνω στὸ χιόνι. Κι αὐτὸς θάθελε νὰ περπατήσῃ, νὰ τρέξῃ, κἄτιον νὰ κρυφθῇ μὰ ἡ διαταγὴ ἢ ὁμειλίχτη τοῦ κρατοῦσε δεμένα τὰ πόδια πάνω στὸ χιόνι κ' ἡ παγωνιά τοῦ ἀναβε τὰ δάχτυλα τῶν ποδιῶν του.

Οἱ δύο ὄχιροὶ θροισκόντανε εἰσι ἀντιμέτωποι, ετοιμοὶ νὰ στείλουνε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὸ θάνατο, ἐκμηδενισμένοι ἀπὸ τὴν παγωνιά τοῦ χιονιοῦ μέσα στὴν ἠσυχία τῆς ἐρημίας, μὲ ὅλη τὴ γλῆκα ποὺ ἔχυνε πάνω τους τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ἀκούνητοι, παγωμένοι, σὰ νὰ τοὺς ἔλεγε. «Κακομοῖρηδες! Δὲν πάτε πονθενὰ νὰ τριπῶστε ;»

Γιατί τὸ φεγγάρι ποὺ εἶτανε ἀψηλά, ποὺ ἀψηλά, δὲν μποροῦσε νὰ μαντέψῃ τὴ σκληρὴ διαταγὴ ποὺ τοὺς κρατοῦσε καρχωμένους τοὺς δύο ἀνθρώπους πάνω στὰ χιόνια μὲ τὸ νιουφέκι στὸ χέρι.

Τὸ χιόνι ἔακολουθοῦσε πάντα νὰ πέφτῃ φιλὸ φιλὸ καὶ καθὼς κολλοῦσε πάνω στὶς κόπες τους μοιάζανε κ' οἱ δύο σκοποὶ σὰν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ πλάθουνε μὲ τὸ χιόνι τὰ παιδιά καὶ τοὺς στήνωμε δλόρθους γιὰ νὰ γελᾶσουνε. Θυμήθηκε ἕνα γέρο μὲ κάπα, μὲ ἄσπρα γένεια, χιονισμένον, ποὺ τὸν εἶχανε στήσῃ δλόρθονε μέσα σὲ μιὰ βιτρινα κάποιου μεγαλομάγαζου καὶ δίπλα του ἕνα πρῶτινο ψεύτικο ἔλατο μὲ χρυσὰ τέλια ποὺ τοῦ δένανε τὰ κλαδιά. Ζύγωνε ἢ πκοιοζορονιά κ' αὐτὸς περῶντανε· στὸ πᾶσοδμοιο στάθηκε μπροστὰ στὴ βιτρινα καὶ καμάρωνε πολλὴν ὥρα τὸ γέρο μέσα στὰ ἠλεχτρικὰ φῶτα, ποὺ τὸν ἐλούζανε. Ὁ γέροσεῖτανε ὁ Ἄη Βασίλης ποὺ φέρνει τοὺς μπουναμάδες στὰ μικρὰ παιδάκια, ποὺ τὸν καρτεροῦνε.

— Πφ, ἔκανε κ' ἔκλεισε τὰ ρουθούνια του σφιχτὰ μὲ τὰ δύο δάχτυλά του.

Μιὰ βροῦμα, μιὰ ψυροῦδια ψοφημοῦ, τὸν ἐχτύπησε στὴ μύτη. Πολλὲς φορές τὴν εἶχε αἰστανθῇ τὴ μυροῦδιαν αὐτῆ ὅλους αὐτοὺς τοὺς μῆνες ποὺ εἶτανε σιραιώτης.

— Ίσως κανένα άλλο. Μά μπορεί νάνε και κανένας στρατιώτης πού δέν τονέ θρίκανε νά τόν θάψουνε και σάπισε. Τόν κακομοίρη, μουρμούρισε.

Σέ λίγο ή βρώμα ξφυγε γιά νά ξαναγυρίση πάλε ύμα φροξή ή άνεμος. Χτύπησε πάλε χάμω τά πόδια του. Οί ύσπρες πιτουρίδες μπαίνανε σιά μάτια του και τ ογέ σιραβώνανε. Κι αὐτός έπρεπε νάχη πάντα τά μάτια του άνοιχτά, πάνω σιόν άπικρονό σκοπό κολλημένα γιά νά παρακολουθῆ κάθε κίνημά του, κι αὐτές οί παιγνιδιάρες, οί θεότρελλες, θέλανε νά παίξουνε μαζί του, νά χορέψουνε, δίχως νά συλλογίζονται τήν παγωνιά του. Τά δόντια του χτυπούσανε. Οί μασοέλες τον τρέμανε. Νά μπορούσε νά νάγη ένα τσιγάρο. Μά συλλογίστηκε τή διαταγή πού του άπαγόρευε κι αὐτό. Βούτησε τό χέρι στήν τσέπη του και χάιδεψε τό πακέτο πού εΐτανε μέσα κοιθάρι. Εΐτανε κι αὐτό μιὰ παρηγοριά.

Χτύπησε πάλε τά πόδια του. Τά δάχτυλά του δέν τάνοιωθε. Καίγανε. Αὐς και τονέ τρουπούσανε βελόνες. «Δέν υποφέρεται» φιδύρισε. "Εβγαλε μέσα άπό τόν κόρφο του τό ρολόϊ του. Τρεΐς. Θέλει άκόμη δυό ώρες ὅσο νά ρηθῶνε νά τόν αλλάξουνε. Πόσο άργά περνάει ή ώρα. Αὐς και παγώνει κι αὐτή και δέν μπορεί νά περπατήση γλήγορα. "Εχωσε πάλε τό ρολόϊ σιόν κόρφο του. Τό χέρι του άκούμπησε πάνω σ' ένα χαρτί. Άναιρίχιασε. Τό τράβηξε ὄξω. Καθώς τό τράβηξε, οί πιτουρίδες τρέξαν άμέσως άπάνω περιέργες γιά νά ιδῶνε. Εΐτανε τό ρόδιμα τῆς γυναίκας του πού εΐχε λάβη κελνη τή μέρα. Πόσες φορές τό εΐχε διαβάσει ! Τό ἔξερε πιά ὄλο άπόξω. Μά διψοῦσε πάλε νά τό ξαναδιαβάση ἄλλη μιὰ φορά... Χρειαζότανε ένα φῶς... Δοκίμασε νά τό διαβάση σιό φῶς του γεγραφοῦ μά αὐτές οί διαβολεμένες πιτουρίδες πού χορεύανε δίχως νά κάνουνε κανέναν κόβιο, του θολώνανε τόν άέρα, καθόντανε πάνω σιό ὄσπρο χαρτί, σκεπαζανε με τῶσπρα φτερά τους τά μαῦρα ροδιματα, τρουπώνανε σιά μάτια του και δέν τόν άγήσανε νά διαβάση. «Όχι, ὄχι. Δέ θά σ' άγήσουμε» φιδυρίζανε γελώντας.

"Εβγαλε άπό τήν τσέπη του τόν άναγτήρα του, τόν άναψε σά νάθελε νάάγη τσιγάρο περιφρονώντας τή διαταγή, ἔσκυψε πίσω άπό ένα σωρό πέτρες κι άνοιξε τό ροδιμα κάτω ἄπό τήν κάπα γιά νά μὴν πέφτη άπάνω τό χιόνι. Διάβασε. Τό ροδιμα εΐτανε τῆς γυναίκας του πού τῶγραφε άπό τήν πατριίδα. Καθώς άντίκρινε τά κακογραμμένα ροδιματα με τίς σιραβές άράδες, μιὰ μωρονδιά χωριοῦ, σπιτιοῦ μακρονή τόν ἔχτυπησε στή μύτη. Άνάσσανε βαθειά γιά νά τήνέ ρουφήση ὀλάκαιρη. Τῆ γυναίκα του τῶγραφε.

Άγαπημένε μου Δημητρό.

"Αχ πότε πιά θά τελειώση αὐτός ὁ πόλεμος. Άνδ χρόνια λείπεις άπό τό σπίτι σου. Κάθε μέρα πού άνοιγω τό παρόντρο κεντάζω τό δρόμο. Κάθουμαι και κοιτάζω μπᾶς και προσβάλης άπό πονθενά. (Κάθουμαι, κάθουμαι, μά ἔδν δέ γαίνεσαι. "Υστερα παγαίνω πότε σιόν παπᾶ, πότε σιό δάσκαλο. Αὐτοί διαβάζουνε κάθε μέρα ἐφημερίδες και κάτι μπορεί νά ξέρουνε. Μά κάθε φορά πού παγαίνω, ὄλο τήν ἴδια λέξη άκούω άπό τό στόμα τους. «Τίποτας άκόμα». Μά τί πόλεμος πιά εΐνε αὐτός πού δέν

παίρνει ένα τέλος ; Δέν συλλογιούνται πῶς ἔχετε σπῖτια, γαμίλιες ; Νά. Ζεγρώνουνε πάλι τά Χριστούγεννα. Εΐνε τά δεύτερα Χριστούγεννα άφῶτον σέ πήρανε στρατιώτη. Δοιπόν και γέτος μοναχή μου θά πάω στήν εκκλησιά, μοναχή μου θά κάτσω σιό τραπεζῖ ὄμα γυρισω άπό τή λειπουριά ; Τέλειώσιτε πιά. Κάνετε ὅ,τι κάνετε. Γυρίσιτε σιά σπιτάκια σας. "Αλήθεια ὁ δρόκος μας ὄλο και μεγαλώνει, γοντραίνει. Νά δῆς τί παιδάκι ἔγινε, ὄσπρο, παχυνό, ἴδιος ὁ πατέρας του. Τούταζα πῶς θά του γέρης μιὰ κοιλούρα κ' ένα τομπανακι γιά μοιλαμά τῶρα πού γτάνει ή Προποχορονιά. Θά του τά γέρης ; Τά καρτερεΐ. Θά στέκεται στήν ἐξώπορτα νά σέ περιμένη κι ὄμα σέ δῆ θά τρέξῃ νά πέση στήν άγκαλιά σου. Γιατί θέλει νά σέ γυρορίση. Δοιπόν τρέπει νά ρηῆς, νά βαγτίσουμε και τό δρόακο. Μοῦ τονέ ζητάει ὁ Παντελῆς ὁ γειτονάς μας και του τόν ἔταζα. Εΐνε κοιλᾶμ παιδί. Δέν κάνει, εΐνε κι άμαρτία νάνε άβάρισιο. Μοῦ τό εΐπε κ' ὁ παπᾶς. Αἱ, καλά. "Η πατριίδα κ' ή πατριίδα. "Ολο ή πατριίδα. Μά ή γυναικα, τό παιδί και ὄσπρες. Εΐνε καρός νά κάνετε εΐρήνη. Τί καταλαβαίετεεε πιά, δέ βαρεθήκατε ; "Ο δρόκος σου φιλει τό χέρι κ' ἔγῶ σέ φιλο γίνκᾶ γίνκᾶ.

"Εδῶ τελειωσε τό ροδιμα με τήν υπογραφή τῆς γυναίκας του. "Εοθησε τόν άναγτήρα και πετάχτηκε άπάνω. Άπό τά μάτια του ἔνοιωθε κάτι νά κυλάη, ὄσρο. "Εκλαιγε ; «Μπᾶ, θά εΐνε άπό τό κοίνο, θά μου μπῆκε καμμιὰ πιτουρίδα σιά μάτια. Αὐτές οί διαβολίσιες ἔνοσῶνε πατιοῦ νά χώνονται» εΐπε με τό ρού του. Τίναζε τήν κάπα του και τό χιόνι κόλλησε άπό πάνω πικρό, βαρῦ... "Ο ἄλλος σκοπός ἔσπεκε πάντα άντικρον, άκούρητος, σὴν άπολιθωμένος... "Αλήθεια. Νάχη παιδί δυό χρονῶν και νά μὴν τό ξέρῃ. Σάν ἔφυγε, τήν ἄγρησε σιό μῆνα της, τήν "Αγγελική. Κ' ὄστερις άπό ένα μῆνα ἔλαβε τό ροδιμα πῶς τῶκανε άφῶρι. Προσπαθοῦσε νά τό γατασθῆ. Πῶς νά εΐνε τάχατες ; Μοῦ μοιάζει, λέει. Και θέλει και τομπανο και κοιλούρα. Βοῦ μασκαραζίζω πού νά τᾶ βροῦ ; Δέ συλλογιέσαι πού βροῖκεται ὁ πατέρας σου ; "Επειτα μπορείς νά τό χτυπᾶς σὴν τοιούμπανο ; Τί εΐσαι σέ ; Νά. Μιὰ μπουνκιά ἄνθρωπος, ένα κομματάκι κρέας. Και μοῦ θέλεις και κοιλούρα. Πού εΐνε τά δόντια σου ; Τί ; Με τά γούλια θά τήνέ μασοήσης ; Μά ξέρεις εἶ. Θά τήνέ μαλακῶσης πῶδιτα με τό σάλιο μέσα σιό στόμα σου κ' ὄστερα θά τήν κόβης. Πονηροῦνῃ ! Θέλεις κορμαράνα ; Να, να, να... .

Κοίταζε τό σκοπό... Μά αὐτός ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχει ψυχή ; Γιατί δέν κοιτιέται ; Μὴν ἔτηξε τό αίμα σις γλῆβες του ; Μὴν εΐνε φετίκος, χιονέφιος ; "Ετοι μοῦ ἔρχεται νά τοῦ φωνάξω νά δῶ ὄν μιλάη, νά πιάσω λίγη κονθένια μαζί του. Ποιός μᾶς βλέπει ἔδῶ μέσα στήν ἔρημιᾶ ; "Επειτα ἄνθρωπος δέν εΐνε κι αὐτός ; Νά. Τονέ βάλανε κεί, του δῶσανε ένα τσιγάρι και του εΐτανε «φύλαξε». Κ' ἔπειτα ; Δέν εΐνε ἄνθρωπος ; Δέν ἔχει κι αὐτός καρδιά ; Δέν μπορεί νάχη κι αὐτός μιὰ γυναίκα, μιᾶν άγαπητικιά πού τόν περιμένει κι αὐτή νά ξαναγυρίση. Κι ἄν ἔχη και δρόακο πού καρτερεΐ κι αὐτός στήν ὄξώπορτα κοιλούρα και τομπανο ;... . Νά. Τό παιδί εΐνε δυό χρονια άβάρισιο. Εΐνε βέ-

βαια άμαρτία. Πρέπει γρήγορα να γίνει Χριστιανό-πουλο. "Αμ τίς; Νά τής γράψω και να τ'ό δώσω του Πατελιή άφοδ'ό τάταξ. Καλός γείτονας... Μά δχι. Θά γράσω ό ίδιος και θά τ'ό βαφτίσουνε. Νά είνε κι αυτός μπροστά. Νά κάνουνε κ' ένα γλέντι τρι-κοΰβεριο. "Ένα γουρουνόπουλο στο φούρο με γρι-λές φιλές πατατίτσες και φρέσκες ριμάτες. Και κοκινέλι από αυτό πούχει στο ύπόγειο. Δυό χρονία τώρα άδοϋλευτο δάχη θεριέρη...

Τό φως του φεγγαριού άπηγε νεκρό, παγωμένο λές κ' οι άχτινες του ξεφυγούσανε σάν άσπρες πετι-λουδες πάνω στην κορ'α γίς, στρωμένη με άσπρα, άμύρσια τριαντάφυλλα... "Αξάφρα σ' ένα γύρι-σμα του άέρα, ξανασηκώθηκε πάλε ή μυρουδιά του ψοφημιού που έρχότανε κάπου από μακρυνά. "Έγερε και πάλε τ'ό χέρι στη μύτη. «Κανένας στρατιώτης θ'άνε. Τόν κακομοίρη. Τί γλέντι δάχουνε στήσε πάνω του τ'α κοράκια... Κι αν τόν περιμέρη κι αυ-τόν ή γυναίκα του, ό δράκος του;»... Θυμήθηκε τή μάχη... Θέ μου, τί είδανε τ'α μάτια του! Τί αίμα που χύθηκε, πόσα σπύτια κλείσανε έτσι για λί-γες ώρες. Πώς λέγτανε δίπλα του οι άνθρωποι "Έτσι σ'α μύγες παγωμένες από τ'ό κρύο, για να μην ξανασηκωνούνε πιά. Πώς ζουγραφίζοντανε σ'α πρό-σωπά τους ή άπορία, τ'ό ξάγνιασμα, σάν τους χτυ-πούσε τ'ό βόλι, σ'α να μην τ'ό περιμέρανε κι ως τ'ό λέγτανε χίλιες φορές τ'α χείλια τους. Πέγτανε με παράπονο σ'α να λέγτανε στο χάρο: «Μά έμένα, καη-μένο, βρήκες να διαλέξω; Δέν έπαιρνες πρώτα κανέναν άλλον;» Πώς γλύτισε. Βόλια εΐτανε κει-να ή χαλάζι πούκανε τή γίς να τρέμη σ'α να γινό-τανε σεισμός, και τόν άγέρα να σκοτεινιάζη...

"Αξάφρα ένας γλυκός ήχος άπλώθηκε μέσα στη σιγαλιά. Άγνοηκόσθηκε άλαφιασμένος. Κάποια καμπάνα σήμαινε. Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ. Θυμήθηκε. Χριστούγεννα. Τ'ό χωριό εΐτανε κοντά κι ό ήχος τής καμπάνας έρχότανε για να τ'ό θυμίση τήν "Α-για Νύχτα. Ανατρίχιασε. "Ένα κύμα από θυμωδες τής περασμένης ζωής του χύμηξε φουσκωμένο κει-ρη τή σιγμή για να τόν πνίξη. "Ο ρυθμός του πέταξε στο χωριό του. Σημαίνει και κει τήν ώρα αυτή ή καμπάνα τής εκκλησιάς. "Η γυναίκα του ξύπνησε, σιγνησίτηκε, φόρεσε τ'α καλά της, πήρε τ'ό δρόμο στην άγκυλιά της και τράβηξε για τήν εκκλησιά νακούση τή λειτουργία. Πώς λαχταρούσε τώρα να-κούση τ'α θεία λόγια. "Η Παρθένος σήμερον... Τί ώραία, τί γλυκά που τ'όγελνε ό κύρ Γιάννης ό φάλι-της. Θυμάται σ'α νανε τώρα τήν τελευταία φορά που λειτουργήθηκε. Πήγε στην εκκλησιά μαζί με τή γυ-ναίκα του Φορούσανε κ'οι δυό τους καινούργια. Αΐτός φορούσε παπούτσια λάστιχα που τριζάνε κα-θώς πατούσε σ'α σανίδια που είχανε στρωμένα τήν εκκλησιά. Πήσανε τ'α κεριά τους από τ'ό παγκάρι, τ'ανάγανε μοναχοί τους μπρός στην εικόνα, ή γυ-ναίκα τους πήγε μαζί με τις γυναίκες κι αυτός τράβηξε ίσα κατά τόν φάλη. "Έκει πήγανε πάντα, εκεί εΐτανε ή θέση του, δίπλα στον φάλη, για να μπορη να βλέπη μέσα στο βιβλίο και να τ'ό βοηθήη κιάλιας στο φάλομο... Κ' έρχόντανε, όλο έρχόν-τανε οι άνθρωποι και γιόμιζε ή εκκλησιά κόσμο και λάμπανε άψηλά οι πολυέλαιοι με τ'α κεριά και χαι-ρότανε οι άγιοι—τ'ό καταλάβαινε—βλέποντας τ'ό-

σον κόσμο μπροστά τους. Κ' ύστερα βγαίνανε οι έ-πίτροποι με τ'ό δίσκο και ρήγγανε, όλοι ρήγγανε, ως κ'οι πυό φτωχοί, ό,τι μπορούσε ό κανένας και γιόμιζε ό δίσκος και ραντίζανε οι επίτροποι τόν κόσμο με άνθόνερο μέσα από τ'ό άσημένο μυρογυάλι και γινό-τανε βοηή μέσα στην εκκλησιά από τις φωνές των ανθρώπων που κουβεντιάζανε και των παιδιών που όλο μπαίνανε και βγαίνανε και σηγγανε οι φωνές με τή φωνή των ψαλιτάδων και τ'ό παπά, που, γε-ρούλης καθώς εΐτανε, δέν μπορούσε να ξεχωρίσης τί έλεγε σάν έπιανε να διαβάση τ'ό Βαγγέλιο. Τί ά-ταχια και τί καλά εΐτανε όλα! "Ός κ' ή στραβή εκ-κλησιότρια που έσθηνε τ'α κεριά μόλις τ'ανάβε, ή δέν τ'ανάβε και καθόλοι σάν τής τ'α δίνανε να τ'α-νάγη, κι αυτή κεινο τ'ό βράδυ γινότανε ομπιαθη-κιά και κανείς δέν συλλογιότανε να θυμώση μαζί της. "Επιτέλους ή κακομοίρα δέν τ'άκλεβε για τήν έαυτή της. Τήν εκκλησιά ζήτουςε να ωφελήση κ' "Έτσι τήν είχανε διατάξει οι επίτροποι. "Υστερα έρ-χότανε ή ώρα να ειπή τ'ό Ποιεύω. Τ'ό Ποιεύω εΐ-τανε δικό του. Γύριζε τ'ό κεφάλι του κατά τις εί-κόνες τ'ό τέμπλου, κούδωνε τ'ό λαμό του κι άρχιζε να τ'ό λέη άργά, συλλαβιστά, έπίσημα, με νόημα, σ'α Χριστιανός που κάνει τή δήλωσή του μπρός στο Θεό... Τέλειωσε ή λειτουργία, παρνε τή γυναι-κα του και στέκεται μαζί με τους άλλους μπρός στην "Ωραία Πύλη. "Όλοι περιμέρουνε να βγη έ παπάς να τους μοιράση τ'ό αντίδωρο. Βγαίνει ό παπάς γε-λαστός. Είνε χλωμός, ισχνός από τή μακρυνή νη-τεία. "Ο γιατρός τούτε να τ'όωη κρέας μα αυτός δέ θέλησε νακούση "όλα τ'α έξορε σεΐς οι γιατροί. Τί λές εκεί; "Εμείς έμει τ'α βρήκαμε από τους πα-τεράδες μας, έτσι θά τ'αρήσουμε. Δέν άφήνει ό Θεός κανένανε να πεθάνη από τή νηστεία». Κι άμα πά-γαντε καμμιά γυναίκα να ξεμολογηθή και τούλεγε πώς δέ νήστεψε, ως εΐτανε κι άρρωστη, δέν τής έδινε άδεια να μεταλάβη... Μοιράσε τ'ό αντίδωρο, ό παπάς και τους εϊκήγηκε χρονία, αλλά, και τ'ό χρονίον. "Αξίζει άλήθεια ύστερις από σαράντα ή-μερόνε νηστεία, χώρια τήν τελευταία βδομάδα που δέ γάγανε ούτε λάδι...

Πώς τούχρονται στη μνήμη δια ένα ένα, ζωηρά, λαμπρά, σ'α να τ'α βλέη. Νομίζει πως υιώθει στη μύτη του τή μυρουδιά του λιθανιού σ'αν έδινε ό παπάς να λιθανιση, νομίζει πως γιάνει σ' αυτί του ή φωνή των ψαλιτάδων, νομίζει πως άκούει τή φωνή τ'ό κύρ Θανάση τ'ό επίτροπον που μάλλονε τ'α παιδιά και τούς έλεγε να μην τρέχουνε μέσα στην εκκλησιά...

Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ.

"Ο ήχος τής καμπάνας, μακρυνός, υιοσόδοντος ά-πλώθηκε πάλε πάνω σ'α χιόνι δειλά, λές και φα-βότανε να τ'αγγίξη... "Αχ να μπορούσε ναπλώθη ό γλυκός ό ήχος μέσα στο φαρμακωμένο αυτόν άερα και να τονε γλυκάνη...

Λειτουργάνε... Που τ'ό βροσκοται τή σιγμή αυ-τή ή λειτουργία. "Η Παρθένος σήμερον...

"Αρχισε να ψέλη τ'ό γλυκό τροπάρι σιγαλά, μουρ-φουριστά, σφιγγοντας με τ'α κορ'α δάγτυλά του τήν παγωμένη κάνα του νουρκειού, που άκρουμπούσε τ'ό σαγώνι του, ενώ οι πιπουρίδες, θείριελλε, μό-λις βροσκανε τ'α χείλια του ανοιχτά, τρυπώνανε μέ-

σι στο στόμα του σά να έβλεπε να ζεσταθούνε, και του παγώνανε τη γλώσσα με τις κρύες φτερούγες τους...

Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ.

Μπα! ο σκοπός που γίνεται έντιμα, κοινήθηκε επιτέλους. Κάνει το σιαστό του με το κεφάλι γιγνομένο προς το μέρος του βουνοῦ που κατεβαίνει ο γλυκός ο ήχος. Χριστιανός θάνα κι αυτός. Θυμάται κι αυτός τέτοιαν ώρα κι στίτι τον την επάλειψή του και σκύβει εδλαδικά να προσκυνήσει το Άρτσιούλη που γεννήθηκε. "Ετσι μια τέτοια ζωοποιήση και γεγραφομένη νύχτα δε γεννήθηκε κι αυτός; Ο άερος εΐτανε μολυσμένος; Λ' έρωθε κείνος και την εδώδισε με τη ζεστή, άσπρη πνοή του, ζεστή και άσπρη σαν το γάλα της μάνας του...

Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ...

Ο σκοπός σκύβει τώρα γονατίζει, πέφτει με τα μούτρα χάμου κι άπάνω από το σκαμμένο κορμί του, κουκουλωμένο μέσα στη βαρεσιά κάτω με τη μητρή, τριγωνική κουκούλα στο κεφάλι, χρυσήδαις στροφογυριστοίς οι πιτουρίδες σ' ένα άνάερο, σιωπηλό χορό σά να μαδοῦσε επάνω του τ'άβια της καμιά μυρδαλιά, δαυμένη από τον άνεμο. Το φεγγάρι έλαμπε με τη ματιά του την κρύα, δλο θλίψη και καλωσύνη... Ο σκοπός είχε άκκουμπήσει το νιουγκέκι του σε μια πέτρα ξένοιαστος, σά να μην είχε άπικρό του κανένα, σίγουρος πως σε μια τέτοια ώρα κάθε κακή σκέψη πεθαίνει, λυώνει μέσα στο χιόνι, σβύνει μέσα στη μυροδιδιά του λιβανιστ' που τόνοιωθε να φθάγη βαθειά στη ψυχή του, τριπώντας τον παγωμένον άγέρο.

Καθώς τον είδε έτσι σκαμμένο, ξαυμάτωτον, το χέρι του άθελα άγγιξε τη σκατάλη του νουφεκιστ' του. Μπορούσε μ' ένα βόλι να τον καρφώσει εκεί στη νύχτα που εΐτανε σκαμμένος και να μην ξανασηκωθεί. Μια φωνή κοίγια, άπομακη, σά να βγαίνε από κανένα δάσος, από κάπου βαθειά, πολύ βαθειά, του ψιθύρισε. «Ρίξε τον». Τη στιγμή εκείνη άκουσε πάλε τον ήχο της καμπάνας γλυκό να κατεβαίνει άργά, θάθυμα από το βουνό. Το δάχτυλο τραβήχτηκε από τη σκατάλη, έπεσε ξεπαγιασμένο, κοκαλιασμένο... Δεν μπορούσε νάχη κι αυτός ένα δράκιο που να μην τον έχη ήδη ακόμα, που περιμένουνε να γυρίση για να τον βρατίσουνε; Η καρδιά του άρχισε να χτυπάει δυνατά. "Ηθελε να φωνάξη, να ζυγώσει, να πιάση κονδύλια μαζί του, κ' ύστερα να ξαναγυρίση στη θέση του. Τώρα εΐνε μοναχοί τους, κανείς δεν τους βλέπει, κανείς δεν τους διατάζει μέσα στην έρημιά. Ο Θεός μονάχα κι αυτοί...

Κοίταξε γύρω, άφουγκράστηκε. Ψυχή. Ο σκοπός είχε σηκωθεί κ' έκανε πάλε το σιαστό του σά να τέλειωνε κείνη τη στιγμή την προσευκή του...

Ήταξε το νουγκέκι του ποῦπεσε μαλακά και βούλιαξε μέσα στο χιόνι. "Υστερα προχώρησε μπροστά, με το γέονα σηκωμένα, άψηλά... Ο άλλος σκοπός δεν γυρνάει, παρό κάθισσε πάνω τα μάτια του που τον έβλεπε να ζυγώνει... Η ψυχή του τονε περιμένε, τονε ποθοῦσε... Προχώρησε... Κάτι τονε τραβοῦσε, κάτι τον έπροωγε... "Ετσι για μια στιγμή, να του δώση μόνο το χέρι, να του το σφίξη μέσα στο δικό του, να του ψιθυρίση. «Καλά Χριστιούγεννα. Με το καλό να γυρίσουμε σπίτι μας.»

Αυτό μόνο κ' ύστερα να ξαναγυρίση πάλε στη θέση του εκεί που τονε βάλανε. "Επειτα ζύγωνε κ' ή ώρα που θα ερχότανε να τον αλλάξουνε... "Ερωπε με κάποιονε να μιλήση απόψε, κάποιον χέρι να σφίξει μέσα στο δικό του, όποιο κι αν εΐτανε, κάποια φωνή να ομιλή με τη δική του, όποια κι αν εΐτανε, κι ός μη την καταλάβανε. Μια φωνή τέτοια νύχτα, τέτοια στιγμή, όποια κι αν εΐνε, δεν μπορεί θάνα γλυκιά, άθωα, καλή...

Ζύγωσε, πρότεινε το χέρι του στο σκοπόν, που τον έβλεπε σαν άποχανωμένος. Λίγο ήθελε ακόμα για να τονε φτάση.

—Καλά Χριστιούγεννα! Και του χρόνον. Του γάναξε από μακρύν, σά να μιλούσε με κάποιον που τονε γνώριζε από χρόνια, ποῦξερε τη γλώσσα του και τον ένοιωθε...

Ο άλλος σκοπός δεν άπάντησε. Μόνο στα χείλια του ζουρωφίστηκε ένα γοιτροῦ, καιοκάγαθο γέλιο.

Τη στιγμή εκείνη ένος ξερός κρότος άκούστηκε. Κάτι γάηκε να σκίση τον άερα μέσα σε μια γρήγορη, κόκκινη λάμψη...

—"Οχι, μονούλα μου, μονομούρισε μια φωνή.

—Προδότη! άκούστηκε βαρειά ύπστηρή ή φωνή φωνή του άξιωματοῦ που ερχότανε με τους στροταΐτες να τον αλλάξουνε.

"Ενα κορμί κελίστηκε με κρότο βουδοῦ πάνω στο χιόνι ενῶ οι πιτουρίδες τρέχανε βιαστικές πάνω από το λάκκο που άνοιξε σά να θέλανε να σκεπάσουνε το κορμί κόνοντας ένα άσπρο σεντόνι με τα φτερά τους...

Ο σκοπός κοίταξε οασιομένος... Τίποτα δεν είχε νοιώσει από δτι έτρεξε...

Μόνο οι πιτουρίδες πετοῦσανε τρελλές πάνω από το πιῶμα, σά να βιαζότανε να το κρύβουνε γλήγορα μην τ΄αχνη και τους το πάση κανείς. Αυτό πια εΐτανε δικό τους...

Ντάγκ, ντάγκ, ντάγκ.

Η λειτουργία τέλειωσε. Ο σκοπός, με τα μάτια γροισμένα προς το βουνό, έκανε πάλε το σιαστό του...

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

«ΑΠΟΡΙΑ»

Ποῦθ' έρχομαι; Και τί εΐμαι; Ποῦ πηγαίνω;
Στο ρώτημά μου άπόκριση καμμία.
Τ' άγνωστο πάντα εμπρός μου εΐν' άπλωμένο
και νοιῶθω τη ζωή σαν άπορία.

Σαν ίσκιος μέσ' άπ' τ' άγνωστο προβαίνω -
ίσκιος δειλός όνειρου, που όποτε μία
στιγμή δε ζή και πάντα φοβισμένο
γυρίζει στην αΐώνα άνταρξία.

Με μάτια έκστατικά, μάτια μεγάλα
άπ' την παντοτινή άπορία, περνάω
φάντασμα μέσα σε φαντάσματ' άλλα,

ός που να πέσω στ' άγνωστο και πάλι,
εκεί όπου, Κύριε, δε θα προσκυνάω
σαν πλάσμα σου την άγνοια τη μεγάλη.

[Άπό τη Ζωή]

ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

[ΦΗΜΕΡΨ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΣΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ».

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀρχιοντάκης: ΗΑ. ΒΟΥΓΙΕΡΙΑΝΣ

= Γραφεία, Σοφικλέους Ἀριστιίδου =

Διαχειριστής: Γ. Νάνος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερικοῦ: Ἐτησία Δρ. 10. — Ἐξάμηνος Δρ. 6. —

Ἐξωτερικοῦ: Φρ. 15. — Φρ. 8. —

Ἐκαστον φύλλον λεπτὰ 25

Ἀγγελίαι καὶ διαφημίσεις δραχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο ΝΟΥΜΑΣ ἔγινε ἀνάρπαστος. Φύλλο σχεδὸν ἕν ἀπόμεινε, ὀλοένα ἀπὸ τὰ κί-
σκια καὶ ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα μᾶς ζητοῦνε
φύλλα καὶ λογαριάζουμε νὰ ξινατυπώσουμε
ἀργότερα τὸ πρῶτο φύλλο γιὰ νὰ τὸ στείλουμε
στοὺς συνδρομητῆς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἔξω-
τερικοῦ. Ἡ θερμὴ ὑποδοχὴ πού ἔκαμε στὸ
«Νουμᾶ» τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸ μᾶς συγκινεῖ
βιθύτατα ἀλλὰ μᾶς ἐπιβάλλει καὶ μεγάλες ὑπο-
χρεώσεις πού θὰ πασχίσουμε ν' ἀντιποκριθῶμε
σ' αὐτῆς. Ἄς τὴν καμωρῶσουμε μὲ τέτοια
ἐπιτυχία οἱ τετράσσοι μανδρῖνοι τοῦ δημο-
τικισμοῦ, πού πρόπερσι ἔβγαλαν τὴν ἀπόφαση
πὼς ὁ «Νουμᾶς» δὲ χρειάζεται κα' ἐγάλασαν τὸν
κόσμο νὰ τὸν σταματήσουν.

ΦΛΕΤΕ νὰ μάθετε πὼς ὑποστηρίζει τὸ
κράτος τοὺς λογοτέχνες μας; Ἀκούστε. Ὁ
διηγηματογράφος καὶ συνεργάτης μας Κώστας
Παρορίτης δίδασκε στὸ Ἀρσακίειο. Λοιπὸν,
τὸ Συμβούλιο τοῦ Ἀρσακείου βοήθη πὼς
τοῦ εἶναι περιττὸς καὶ τὸν ἔπαψε. Καὶ τὸ ὑ-
πουργεῖο; Ἀπλούστει. Ἐπικύρωσε τὴν
πάψην του. Χρειάζονται σχόλια;

ΦΥΣΙΚΑ χρειάζονται καὶ μερικὰ, ἐλαφρὰ
πάντοτε, σχόλια στὰ παραπάνω. Θέλουμε
δηλ. νὰ ποῦμε πὼς Γενικὸς Γραμματέας καὶ
παντοκράτορας στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας
εἶναι ὁ δημοτικιστὴς κ. Γληνός. Εἶναι καὶ δύο
τρεῖς ἀκόμα, ἴσως καὶ περισσότεροι, δημοτικι-
στῆς μέσα στὸ ἀνώτατο ἐποπτικὸν συμβούλιο.
Καὶ ὅμως ὅλοι τοὺς αὐτοί, οἱ ἐρίφηδες, ἀντὶ
ν' ἀνταμείψουν καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν ποι-
κιλοτρόπως ἕναν τέτοιον ἐπιστήμονα, κα' ἕνα τέ-
τοιο λογογράφου, κα' ἕνα τέτοιον ἄνθρωπο μὲ

χαραχτήρα ἀλύγιστο καὶ διαμαντένιο σὰν τὸν
Παρορίτη μας, τὸν ἀφίνουν ἀπροστάτευτο, ὅ-
ταν ἕνα στενοκέφαλο Ἀρσακειακὸν συμβούλιο
βρίσκει τὴ διδασκαλίαν του περιττή!! Μὰ
μήπως δὲν ἔχουν ἐξοστρακίσει σὲ κάποιον χω-
ρὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ Γιάννη Σταμα-
τόπουλο, πού τοὺς ἀνοίξε τὰ μάτια καὶ
τοὺς ὀδήγησε στὸν ἴσιον δρόμον τοῦ δημο-
τικιστικοῦ ἀγῶνα μὲ τ' ἄρθρα του καὶ μὲ
τὶς μελέτες του δεκαπέντε χρόνι στὸ «Νου-
μᾶ», ἀντὶ νὰ τὸν κρατήσουν ἐδῶ, ὄχι γιὰ νὰ
διδάσκει σὲ κανένα Γυμνάσιον, μὰ γιὰ νὰ τοὺς
γράφει διδασκτικὰ βιβλία; Ὁ Σταματοπούλος ὁ-
μως, φαίνεται, καὶ ὁ Παρορίτης καὶ ὁ Ρήγας
Γκόλφης καὶ τόσο ἄλλοι ἀκόμα δὲν εἶναι ἀπὸ
ἐκείνους πού ἐνθουσιάζουν καὶ λιβανίζουν τὴν
παντοδύναμη τριανδρία τοῦ Ὑπουργείου τῆς
Παιδείας.

ΦΕΡΘΗΚΕ λοιπὸν πολὺ σωστὰ καὶ δίκαια
ἡ Κυβέρνησις πού ἄφισε τοὺς πολιτικούς
ἐξορίστους νὰ γυρίσουνε στὰ σπίτια τους. Ἡ
παράτασις τῆς ἐξουσίας τους δὲν εἶχε πιά κανέ-
να λόγο, ἀφοῦ ὁ ἀντιβενιζελισμὸς τους δὲν
ἤμπορεῖ νὰ βλάψῃ σὲ τίποτε. Ἄν ἐξικολου-
θοῦν καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰ τόσον εὐγλωττία γεγο-
νότα νὰ θεωροῦν τὸ Βενιζέλο προδότη καὶ κα-
τιστροφέα τῆς Πατρίδας, δικὸς τους λογαρια-
σμός. Ἡ Πατρίδα, βλέπετε, καὶ χωρὶς αὐτοὺς
ξεντροπιάστηκε καὶ σώθηκε. Τὶ νὰ γίνει! Τῆς
ἦταν γραφτὸ νὰ σωθεῖ ἀπὸ ἕνα προδότη. Τῶ-
ρα αὐτοί, οἱ πατριῶτες, πού γυρίζουνε στὰ
σπίτια τους, ἄς πασπατέψουνε μὲ ναφθαλίνη
τὸν πατριωτισμὸν τους νὰ μὴ τοὺς τὸν πειράξῃ
ὁ σκόρος. Δὲν ἔχουν ὅλοι, βλέπετε, τὴν παλη-
καριὰ τοῦ κ. Πάπ νὰ ὀμολογήσουν πὼς ἡ πο-
λιτικὴ τους ἐνικήθηκε ἀπὸ τὰ γεγονότα.

ΟΣΟ βρίσκουμε ἀντιβενιζελική, δηλ. ἀνε-
λεύθερη, τὴν Κυβερνητικὴν ἐπέμβαση κα-
τὰ τῶν σοσιαλιστῶν καὶ τῶν ἐργατῶν, τόσο
βρίσκουμε Βενιζελική, δηλ. Φιλελεύθερη, τὴν
ἀπόφασίν της νὰ δώσει χάριν σὲ διαφόρους πο-
λιτικούς ἐξορίστους καὶ νὰ τοὺς ἀφίσει νὰ γυ-
ρίσουνε στὰ σπίτια τους. Γιατὶ ἐμεῖς πού δὲ
δουλέψαμε καὶ δὲ θὰ δουλέψουμε ποτὲ σὲ κόμ-
ματα μὰ σὲ ἰδέες, συνηθίσαμε στὸ πρόσωπο
τοῦ Βενιζέλου νὰ βλέπουμε τὴν προσωποποίη-
σιν τῶν ἀγνῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν. Γιὰ τοῦ-
το καὶ ἡ λύπη μας εἶναι βαθειὰ καὶ ἡ ἀγανά-
κτησή μας μεγάλη ὅσε; φορὸς τύχει νὰ δοῦμε,
καὶ δυστυχῶς αὐτὸ συμβαίνει συχνότατα, τοὺς
συνεργάτας του καὶ τὰ ὄργανά του νὰ προδί-

νουν τὸ πρόγραμμά του καὶ νὰ τὸν ἀντιπολιτεύονται σὰν οἱ χειρότεροί του ἔχτροί. Σὲ τέτοιες περιστάσεις φτάνουμε στὸ παράτολμο συμπέρασμα πὸς ὁ Βενιζέλος εἶναι καὶ αὐτὸς ἓνας Χριστὸς πού ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ κκοκὸς Ἀποστόλους.

Ο ἄνθρωπέμποροι ὀρισμένοι εἶναι οἱ μεγαλοφυέστεροι Ρωμιοί. "Ἄν εἶναι ἀληθινὰ αὐτὰ πού λέγονται, πὸς αὐτοὶ ἔβλεπαν ἀνθρώπους τους κ' ἔκλεψαν τοὺς σωλῆνες τοῦ γκαζιῦ ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ τὰ ρολόγια ἀπὸ τὶς αὐλὲς τῶν σπιτιῶν γιὰ νὰ μὴ μπορέσει νὰ διοχετευθεῖ τὸ γαζὶ στὰ σπύτια καὶ τὰ μαγαζιά καὶ νὰ ἐξακολουθοῦν ἔτσι νὰ ἀνορθοπουλάνε μὴ καὶ μιὰμιση δραχμὴ τὴν ὥκὰ τὰ κομμμένα κάρβουνα τους— ἂν εἶναι ἀληθινὰ ὅλ' αὐτά, τότε πρέπει ν' ἀνα ηρηχθοῦν οἱ ἀίσχρο κεδέστεροι Ρωμιοὶ καὶ ν' ἀπατήσουν πινάσημα καὶ ἀνδραίντες Ἐλπίζουμε νὰ μὴν ὑπάρχει ἀντίρρηση καμμιὰ.

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΔΑΣΚΑΛΕ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΣ...

Φίλε «Νουμά»

Σοῦ στέλνω κάτι πού ἔτυχε νὰ διαβίσω τὶς προάλες στὸ «Βαλκανικὸ Ταχυδρόμο» :

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀπέστειλεν ἐξ ὀνόματος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

«Υπάλληλο. Ὑπουργεῖον Παιδείας συγχάριστες; Ὑμῶν πρόμοχον ἐθνικῶν δικαίων καὶ πρωτεργάτην ὕλικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως; Ἑλληνικοῦ Ἔθνους; εὐχονται πολλὰ τὰ ἔτη Ὑμῶν».

Ἡ σχολικὴ ἐπιτροπὴ Τραπεζῆς Μήλου ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα διὰ τὸν κ. Πρωθυπουργόν :

«Σὲ σένα ἀξίζουν τὰ πολλὰ χρόνια, πού εὐχόμεθα γιὰ τὴν εὐοχή σου, γιατί ξέροντε πὸς θὰ τὰ ἀφιερῶσες γιὰ τὴ μεγάλη μ ες Πατρίδα, τὰ παιδιά τῆς; ὅποια; σὲ ἀγαπῶ ἔγκάρδια. Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ Τραπεζῆς Μήλου».

Ἦγουν καὶ δηλαδὴ, ὁ κ. Γενικός, πού ἐθέσπισε πὸς στὰ σχολεῖα πρέπει νὰ διδάσκεται ἡ δημοτικὴ, μεταχειρίστηκε τὴν καθαρεύουσα γιὰ νὰ συγχωρῇ τὸν κ. Πρωθυπουργό. Καὶ οἱ καϊμένοι οἱ δασκάλοι τῆς Μήλου, πού πίστεψαν τὰ λόγια του, μεταχειρίστηκαν, στὴν ἴδια περίσταση, τὴ γλῶσσα πού διέταξε νὰ διδάσκεται στὰ παιδιά.

Τ' ἄλλα σχόλια περιττά, θαρρῶ.

Δικός σου
ANEMOMYLOS

ΓΛΩΣΣΙΚΑ

Φίλε «Νουμά»,

Ἐπειδὴ ξέρω πὸς ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὰ γλωσσικὰ, σοῦ μεταδίδω μιὰ γλωσσικὴ διόρθωση ποῖκαμε ὁ κ. Ρέπουλης μὲ τὸ νὰ μετονομάσῃ τὶς «Κεντρικὲς Ἐνωμοτίες» σὲ «Τμήμα μεταγωγῶν» κ' ἔτσι τώρα, γλωσσικῶς τοῦλάχιστον, «Κεντρικὲς Ἐνωμοτίες» δὲν ὑπάρχουν.

Δικός σου
NIKANAPROS

Ο ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

[Τὸ ἄρθρο τοῦτο μολονότι πρωτοδημοσιεύθη ἐδῶ κ' ἔνα μῆνα καὶ φραστικὰ δὲν ἔμπερ νὰ μιλή γιὰ κατοπινα γεγονότα, πού ἄλλα ἄρκετὰ τὴν κατάστασιν στὴ Γερμανία, ἔτι τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ, ἐπειδὴ δίνει κάποιες πληροφορίες χρησιμώτατες γιὰ νὰ καταλάβουμε σωστὰ τί γίνεται στὴν ἐπαναστατικὴ αὐτὴ χώρα].

Μὲ τὴν ἐπανάστασιν, πού ἔγινε στὴ Γερμανία, ἄσπιτὰ κόμματα, πού εἶχαν ἴσασε τὰ χιτὲς τὸση ἰσχυρὰ μῆσα στὸ Ράιχσταγ, ἐξαφανίστηκαν καὶ ἔμειναν στὴν Προσοσία, Βαυαρία, Σαξωνία καὶ Βεττέργη φαίνεται νὰ κερταρχῇ ἡ Σοσιαλ-δημοκρατία. Ἀπὸ τί οἰκνεῖται αὐτὴ ἡ Σοσιαλ-δημοκρατία καὶ ποιὲς εἶνε οἱ κινωνικὲς ἰδέες τῶν κροιώτεσ ἀρχηγῶν τῆς; Ὑπάρχων ἀνάμεσα στοὺς Γερμανοὺς σοσιαλιστὲς καὶ Μπολσεβίκοι; Ἀντὰ ρωτιῶσιν παρακολουθοῦν ἀπὸ κοινὰ τὴν πορεία τῆς Γερμανικῆς ἐπανάστασης καὶ ὅσοι ἀνησυχοῦν μήπως Ρωσσοικὸς μπολσεβικισμὸς γανερωθῇ καὶ σ' αὐτὴν τὴν Σοσιαλ-δημοκρατία τὴν ἀποτελοῦν δύο μέσ 1ο ἡ κλεισορρηγία, πού ἀρχηγοὶ τῆς εἶνε ὁ Ἐπερτ, ὁ σημερινὸς πρωθυπουργός, κ' ὁ Σάιτεμαρ καὶ 2ο ἡ μειορρηγία ἢ πὸς σωστὰ οἱ ἀνεξάρτητοι πού χωρίζονται κ' αὐτοὶ εἰς δύο ομάδες : τοὺς κροίωτους καθαντὸ ἀνεξάρτητους μὲ ἀρχηγὸς το Κόσσιου, Χάαζε καὶ Λέντεμπορο, καὶ τοὺς ἀνεξάρτητους τῆς «Ἰσχυρῆς ἀριστοειῆς» μὲ ἀρχηγὸς το Κρόλ, Λήμπερτ, Φρόντς Μέριγκ καὶ Κλά Τζέτιν. Ἡ κλεισορρηγία ἔχει τὴν ἐφημερίδα «Φόρβαϊτς», οἱ ἀνεξάρτητοι στὸ Βερολίνο τὴν «Γημερίδα τῶν Εἰδήσεων» καὶ στὴ Λειψία «Τὴν Ἐφημερίδα τοῦ Λαοῦ τῆς Λειψίας» ἡ ομάδα Λήμπερτ ἔχει ἐφημερίδα τῆς τὸ «Σπάρτακο».

Ἡ μειορρηγία καὶ ἡ πρώτη ομάδα τῶν ἀνεξάρτητων εἶνε ἀντιμπολσεβικικοί. Ἀποδῶ κ' ἔνα χροῖο εἰπαίον νὰ καταδικάζουν τὴ μέθοδο τοῦ Λερίν καὶ τοῦ Τρότσκι καὶ παραπολλά ἄρθρα μὲ ἐποτρυν τοῦ Σάιτεμαρ, Ἐπερτ, Στάμπχεργ (διεθνητὴ τ «Φόρβαϊτς») ἀποδοκίμασαν ἔσασερα τὴ διάλε τῆς Συντακτικῆς, τὴ δημοκρατία τῆς Δημοκρατί τῶν Σοβιέτ καὶ τὸν κόκκινον Τρότσο. Τελευταία Κόσσιου ἔβγαλεν ἓνα φυλλάδιο μὲ τὸν τίτλο «Δικτατορία τῶν Προλεταρίων», πού ἔκαμε πούθουλο στοὺς σοσιαλιστικὸς κίνηλους. Ξαναγαίεται σ' αὐτὸ ἔλες οἱ παλαιὲς ἀρχὲς τῆς Γερμανικῆς σοσιαλ-δημοκρατίας : «Χωρὸς τὴ δημοκρατία, γερμει, ὁ σοσιαλισμὸς εἶνε ἀδύνατος. Μὲ τὸ νεώτερο σοσιαλισμὸν ἐνοσοῦμε ὄχι μόνο τὴν κοινωνικὴ ὀργάνωση τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τὴ δημοκρατικὴ ὀργάνωση τῆς κοινωνίας.» Κρίνει ἀσπιτὰ τὴν κατάσταση τῶν Σοβιέτ, πού ἀφαιροῦν τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα ἀπὸ ἔναν ἀσπιτὸ πολιτῶν καὶ πού στέλιος ἴδωσαν ἔγι τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου τῆς δικτατορία ἑνὸς μέρους τοῦ προλεταριάτου ἐπὶ τὸ ἔλλα. Κατὰ τὴ γνώμη τοῦ Κρόσσιου κοινωνικὴ ἐπαράσταση προσοδεύει πολὺ ἀσπὰ καὶ μσοδοῦμε νὰ ὀρίσομε τὰ σωστὰ ὄσια γιὰ τὴν παραματοποίησὴ τῆς. Ἡ ἐπανάστασιν θὰ εἶνε πὸς ἐξοφαλιωμένη ὅσο περισσότερο θὰ γίνεται μὲ μσοδοῦμε εἰρηρικώτερον. Γιὰ τὴ δημοκρατία τῆς σοσιαλιστικῆς

κοινωνίας δεν υπάρχει εμπόδιο μεγαλύτερο από τον εμφύλιο πόλεμο.

Απεραντίας ο Δημηκνεχι, ο Φράντς Μέρικκ και η Κλάρα Τζέτικιν υποστήριξαν πάντοτε τις μπολοσεβικικές ιδέες. Το περασμένο καλοκαίρι ο Φράντς Μέρικκ έστειλε στην εφημερίδα ένα πολυσέλιδο γράμμα, όπου εγκωμιάζε τους Μπολοσεβίκους, δι' είνε η πρωτοπορεία της παγκόσμιας επανάστασης.

Η Κλάρα Τζέτικιν απάντησε τελευταία στο φυλλάδιο του Κράουτσικ με την «Εφημερίδα των Ειδήσεων» και για να δικαιώσει τους μπολοσεβίκους λέει, ότι η διάλυση της Συντακτικής, ή διακήρυξη του όμιδικού τρόμου «είνε πολεμικά μέτρα» προσωρινά και ότι μιιά αληθινή προλεταρική επανάσταση, πρὸ πάντων ἐξ αιτίας της Ρούσικης κοινωνικής σύνθεσης, δεν ἔμπορει νὰ πραγματοποιηθῆ χωρίς δικτατορία.

Υπάρχουν λοιπὸν Γερμανοὶ θεωρητικοὶ σοσιαλιστές, πὸν ἐπιδοκιμάζουν τὸ μπολοσεβικισμό. Ἀλλὰ τὸ Πενθενήριο τοῦ Βερολίνου πὸν ἔχει τρεῖς ἀπὸ τὴν πλειοψηφία, τὸν Ἔμπριτ, τὸν Σάιτεμαν καὶ τὸ Ἀντομπτεργκ, καὶ τρεῖς ἀπὸ τὴ μειοψηφία, τὸ Χάαζε, τὸ Νίτιμαν καὶ τὸν Μπάσι, εἶνε ἀντιμπολοσεβικικοί. Οἱ φίλοι τοῦ Δημηκνεχι εἶνε εὐνηχότεροι πὸς συμβόλια τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, πὸν ἰδρύθησαν σὲ διάφορες πολιτεῖες τῆς Γερμανίας; Ἀυτὰ τὰ «Σοβιέτ» δὲ παίζουν ἀντίκρου στὶς νέες Κυβέρνησες τὸ ρόλο, πὸν ἔπαιζαν στὴ Ρουσία ἀντίκρουστικὴ προσωρινὴ Κυβέρνηση τοῦ Κερένσκι; Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ μεγάλο ἄγνωστο τοῦ αἵθριου.

(Μετάφραση Ν.)

A. PIERRE

ΘΗΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

6

Μὴ πιάσῃς φίλο πὸν φορεῖ
παπούτσια μπαλωμένα
δὲ θέλῃ κ' ἡ φίλια του
νὰ μπαλωθῆ ἀπὸ σένα.

7

Λίγο μυαλὸ, τουπέ πολὺ
καὶ μέση, πὸν λιγίζει,
ἂν ἔχῃς, νέε μου, ἡ ζωὴ
διόλου μὴ σὲ φοβίζει.

8

Λεφτὰ ἂν σοῦ δείχνουν ἀπ' ἐδῶ
καὶ δόξα ἀπὸ κει πέρα,
στὴ δόξα εἶπες: «Στὸ διάβολο
κί' ἀκόμη παρὰ πέρα!»

9

Τοῦ κόσμου θέλεις ἄνθρωπο
πάντα νὰ σὲ νομίζουν;
Κατὰφερε ὄλο νὰ χρωστῆς
κί' ὄλο νὰ σὲ δανεῖζουν.

10

Σὺν σὲ τραπέζι σὲ καλοῦν
τρέχε μὲ προθυμία,
κί' ἄμα δὲ πίνῃς νὰ εὐχεσῶι:
«καὶ σ' ἄλλο μὲ ἔγεια!»

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΘΑΦ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“

[Στὴ στήλη αὐτὴ δὲ ξαναδημοσιεύομε ἀπὸ τοὺς παλιούς τόμους τοῦ «Νουμά», δι' τι ποιήματα, διήγημα, δράμα, ἄρθρο, μελέτη κ.λπ. θαρροῦμε πὸς μπορεῖ νὰ διαβασθῆ εὐχάριστα καὶ σήμερον πὸν ὁ «Νουμάς» δὲ κυκλοφορεῖ σ' ἐνδύτερον καὶ κατὰ τὰ ἐννεα δέκατα καινούργιο κύκλιο ἀναγνωστῶν.]

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΤΣΑΪ'ΚΟΦΣΚΗ

Ἐλάτε ὦ τόνοι ἐντὸς μου, ρυθμιζόμενοι
στὴ βαθειὰ τῆς ὀρχήστρας ἁρμονία.

Ἐλάτε ἄπλοι, ζευγαρωτοὶ, δεμένοι
πρὸ πάθος, στὴ λαχιάρα, στὴ μανία,

στὴ γλυκεῖα τῆς ζωῆς μας τυρανία,
στὰ γτερά τῆς γαλήνης ἀπλωμένοι —
καὶ λεύτεροι, λυμένοι, λυγισμένοι,
πλάστε τὴ δακρυζομένη ομφωφία.

Στὴν τρικυμῖά σας μέσα, ὀλασμενίζε
μὲ τὴν ψυχὴ ἀνοιχτὴ — λευκὸ πανάκι,
ὁ ἀνθρώπινος καιμὸς πὸν σὰς γολγίζε.

Κι ἂν τὼρ ἀμείρητα στοιχεῖά καὶ δοῦκοι
τὸν πόνο ἀντιφαναῶν ὄλου τοῦ κόσμου,
— ἄ! πὸς ἀπολυτρώνεται ὁ δικὸς μου.

(1915)

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ἐ ἦλιος εἶναι ἡ ψυχὴ σου' τοῦ ἡλίου οἱ ἀχτίδες
εἶναι τῆς ψυχῆς σου οἱ φωτιές ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα
αἰώνιε.

Τὰ χροσὰ τ' ἀστέρια εἶναι οἱ στοχασμοὶ σου, ἡ
χροσὴ σκόνη τῶν στοχασμῶν σου, ὦ Ἐρωτα, Ἐρω-
τα αἰώνιε.

Ἐ καλοκαιρινὸς ἄνεμος εἶναι ἡ ἀνάσα σου, ἡ ἀναμ-
μένη πνοὴ τῶν χειλῶν σου ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα αἰώνιε.

Τὰ ἐρωτικὰ λουλούδια εἶναι οἱ στεναγμοὶ σου, εἶ-
ναι οἱ ματιές σου καὶ τὰ φιλήματά σου ὦ Ἐρωτα,
Ἐρωτα αἰώνιε.

Κ' ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ ἐπρότατο λουλούδι, τὸ πρὸ
θερμὸ ἀπὸ τὰ φιλιὰ σου, ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα αἰώνιε!

Ἐρωτα, κρασὶ ἀλλόκοτο! αὐτοὶ, πὸν τοὺς δροσί-
ξεις, πάντα διψοῦν περισσότερο, ἀφοῦ πιοῦν.

Οἱ ψυχὲς στρηφογυρίζουν δυὸ — δυὸ, τὶς ἔχει πιά-
σει ζάλη καὶ πέφτουν μέσα στὸν ἀνεμοστρόβιλο τοῦ
ἔρωτα.

Οἱ κόσμοι κυλοῦνε συνεπαρμένοι μέσα στὸν ἀνεμο-
στρόβιλο τοῦ ἔρωτα.

Τὰ κύματα σὰν χαμένα, μουγκρίζοντας ἀπὸ ἔρωτι
ὑψώνονται πρὸς τὸ φεγγάρι.

Στὴν ἔρημο, τὰ μεγάλα λιοντάρια μουγκρίζουν
ἀπὸ ἔρωτα γιὰ τὶς λιονταρίνες.

Ἐρωτα ἀνεμοζάλη παντοδύναμη, κάνεις ὄλα νὰ
νοιώθουν τὴ δύναμή σου' κυριεύε με, ἀγκάλασέ με
σκότωσέ με, ὦ! κάψε με μὲ τὶς ἀστραπές σου!

(Μετάφραση Β.)

JEAN LAHOR

την ανεξαρτησία των Ένωμένων Πολιτειών της 'Αμερικής» Βλέπει κανείς στον τόμον αυτόν είνονες καμωμένες από τους πιο ξακουσμένους χαράκτες της εποχής εκείνης και που παρουσιάζουν φυσικά πρώτα τον Λαφαγιέτ και τους συντρόφους του κ' ύστερα τους 'Αμερικανούς ηρώες και τα κυριότερα πολεμικά γεγονότα.

— Έγινε τελευταία στο Παρίσι μιὰ έκθεση μόνον από ομοιώματα Γάλλων συγγραφέων, φτιασμένα από τους πιο γνωστούς γλύπτες. Μέσα στα εβδομήντα πέντε αυτά ομοιώματα ξεχωρίζουν του Μπέκ από τὸ Ροντέν, του Ρόντεμπαχ από τὸ Λεβύ—Ντυμέρ, του Τριστάν Μπερνάρ από τὸν Τουλούξ—Λατρέκ, του Έδ όντου Γκονκούρ από τὸ Μπρακερόν, του Γουστ. Κάν από τὴ Λουίζα Μπερλώ, του Μάρου και του 'Αρϋ Λεμπλόν από τὸν 'Οντιλόν Ρεντιόν, του 'Αλέξ. Δουμά πατέρα από τὸν Μεβεριά, του Σαρσαί από τὸ Ριβονιόρ, του 'Ερίλ Φάμπρ από τὸν Λύγ. Μαγιάρ, του Α. Μπλουά από τὸν Μπρού κ.τ λ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ι. Μ. Π. ('Αθήνα.) 'Ελάβιμε τὰ τεγοῦδια σας. Βρῖσκουμε σ' αὐτὰ κ' αἰσθημα πολὺ και νῆμα Θυροῦμε ὁμως, πὼς πρέπει νὰ προσέξτε κάπως περισσότερο και σὴ μορφή του: Κάνετε τὰ ὅλα νὰ μοιάζουν μ' αὐτὸ το πρώτο τετραστίχο σας, που τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ :

Χῶσε βαθιὰ τ' ἄστρι σου, ἄχαμε ζευγολάτη,
Στὴ χέρσα γῆ τῆ στεῖρα

Σκ σε τὸ χῶμα, σκέψε το και χιτὸς ἕνα καλάτι,
'Οχι ἀπὸ πέτρες και καρφιά. μὰ ἀπὸ καρπῶν πλημμύρα.

Τὰ «μάτια» εἶναι πολὺ καλὸ ποίημα: μὰ ζημιώνεται ἀπὸ μερικὲς ἀτέλειες: μὴ τοὺς δίνετε και τὸ ἐπίθετο «ὄχρα» ἐπειδὴ μάτια ὄχρα δὲν υπάρχουν: σβυστὰ νοί. κ. Ι. Βασ. ('Αθήνα). Γιατὶ βιάζεστε νὰ δημοσιεύετε: 'Η τοὺλάχιστον μὴν ἀρχίζετε μὲ «Πεζὰ Τραγοῦδια.» Αὐτὰ εἶναι τὸ δυσκολότερο εἶδος τῆς πεζογραφίας. Μὴν παρασέρνετε ἀπὸ τὸ ὅτι γράφουμε τέτοια ὅλοι οἱ νέοι κ' ἀρχαῖοι παλαιοί: πο τᾶχε μόνο ποί; ὅλα δὲν ἀξίζουν τίποτε — κ. Κ. Μανῶ. Τὰ ἴδια ἔχουμε νὰ πούμε και σ' ἐσᾶ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημοκρατικὸς τοῦ 'Ελληνοσ ὑπὸ Γεωργ. Ν. Φιλαρέτου. σελ. 32 'Αθήναι · Δεκεμ. 1918.

'Ο «Νουμάς» ἀναγγέλλει και κοῖνει κάθε νέο βιβ. lo, που δὲν ἀντίτυπᾶ τον θὰ σταλοῦν στα γραφεῖά του. 'Αμα σταίῃ ἐνα ἀντίτυπο θὰ τὸ ἀναγγέλλῃ μόνο.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

'Ο Δήμαρχος 'Αθηναίων

Εἰδοποιεῖ ἅπαντας τοὺς ἐκ τοῦ Δημοσυντηρητικοῦ ὑδραγωγείου λαμβάνοντας ὕδωρ ὑδρολήπτας τῆς πόλεως 'Αθηνῶν και προαστείων Κηφισίας και Ἀμαρουσίου, ὅτι ἡ κατὰ δρόμον τιμὴ τοῦ ὕδατος ὤρισθη ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1919 και ἐφεξῆς εἰς δραχ. ἑκατὸν (ἀριθ. 100).

Συνεπὼς προσκαλεῖ τούτους, ὅπως μέχρι τέλους 'Ιανουαρίου 1919 προσέλθωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ὑδραγωγικοῦ Τμήματος τοῦ Δήμου και δηλώσωσιν ἐὰν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξακολουθήσωσιν λαμβάνοντας ὕδωρ ἐπὶ τῷ ὀρισθέντι ἀντιτίμῳ, ἄλλως θέλει διαταχθῆ ἡ παῦσις τῆς χορηγίας τούτου.

Γνωστοποιεῖται πρὸς τούτους, ὅτι ἐν τῷ ὀρισθέντι Γραφεῖῳ υπάρχουν ἐντυποὶ δ' πλὸς τυποὶ δηλώσεις.

'Η παροῦσα δημοσιευτῆ μόνον παρὰ τῶν ἔχουσῶν ἔγγραφον ἐντολὴν ἐφημερίδων.

'Εν 'Αθήναις τῇ 14 Δεκεμβρὶ ν 1918. 'Ο Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΚΟΛΩΝΙΑ ROYAL

Χημικὸν Ἔργαστήριον Ἀθηνῶν ΖΑΧΑΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

'Αδελφοὶ Δάνου & Λια

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ παρ' ἡμῶν ναυλωθὲν Καναδικὸν Ἀτμόπλοιον

TURRET CROWN

ἀναχωρήσῃ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ἐκ Πειραιῶς διὰ Βόλον, Στυλῖδα και

ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ

δεχόμενον ἐμπορεύματα.

Δηλώσεις χώρου και πληροφορίαὶ παρέχονται ὑπὸ τῶν Καταστημάτων μας ἐν Πειραιεῖ, Ἀθήναις, Πάτραις και Θεσσαλονίκῃ και ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἰδιοκτητῶν κ. κ.

Ι. Δ. ΑΛΕΥΡΑ και ΥΙΩΝ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

'Αποφασισθείσης ὑπὸ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου τῆς ἀνεγέρσεως ἀναθηματικῆς στήλης πρὸς τιμὴν τῶν ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ πεσόντων φοιτητῶν και τροφίμων τῶν Πανεπιστημίων, παρακαλοῦμεν τοὺς γονεῖς, συγγενεῖς και τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἀνακοινώσωσι τῇ Πρυτανίᾳ τὸ ὄνομα και ἐπώνυμον, τὸν ἐν τῷ στρατῷ βαθμὸν, ὡς και τὸν χρόνον και τὸν τόπον ἐν ᾧ ἔπεσεν.

'Ο Πρύτανης
Γ. ΓΑΖΠΗΣ

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

'Η Ἐκτετὴ κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου και τῶν Ἀρχαιοτήτων θὰ γίνῃ ἀνυπερθέτως τὴν Δευτέραν 31 Δεκεμβρίου.

Σύνολον κερδῶν δραχμαὶ 200,000

Μέγα κέρδος δραχμαὶ 80,000

ΚΑΡΤΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ

ΜΕΞΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ

ΤΑ ΕΝΤΟΚΑ ΤΑΜΙΑΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ;

Τὰ Ἐντοκα Ταμιακὰ Γραμμάτια εἶναι γοῖμα τὸ ὅποιον ἔχετε εἰς πῶσαν στιγμήν και τὸ ὅποιον δίδει τὸν μεγαλύτερον τόκον ἀπὸ κάθε ἄλλην προχείρον τοποθέτησιν.

Τὰ Ἐντοκα Ταμιακὰ Γραμμάτια πληρώνονται εἰς τὴν ληξίαν των ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Τὰ Ἐντοκα Ταμιακὰ Γραμμάτια προσεοφλοῦνται μὲ ἐλάχιστον τόκον ἀπὸ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν.

Τὰ Ἐντοκα Ταμιακὰ Γραμμάτια πωλοῦνται ἐν Ἀθήναις εἰς ὅλας τὰς εἰδικὰς θυρίδας ὄλων τῶν Τραπεζῶν και εἰς τὰς ἐπαρχίας εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα τῶν αὐτῶν Τραπεζῶν.